

AARHUS UNIVERSITET

”Det er en forbandet misforståelse”

Læs side 5

Campus

#19

8. dec 2009

Forelsket i Berlin

Udlandsophold er en vigtig del af livet som universitets-studerende. Hvert semester pakker omkring 10 studerende fra Aarhus Universitet bærbar, bøger og det bedste gå i byen-tøj og rejser til Berlin på udveksling. *Campus* har mødt tre af dem. **SIDE 6**

Brugerbetaling bliver nødvendig

Hvis Danmark vil løfte kvaliteten af universitetsuddannelserne, kommer man ikke udenom at indføre brugerbetaling, siger en amerikansk professor i international uddannelsespolitik. Også rektor Lauritz B. Holm-Nielsen og professor i økonomi Torben M. Andersen går ind for en socialt retfærdig brugerbetaling. **SIDE 11**

Der findes skam nisser

Hvis du tror, at nisser er noget overnaturligt vrøvl, tager du fejl – måske. *Campus* har besøgt en ægte nissolog fra Naturhistorisk Museum i Århus, som mener, at vi bør tage nissen ganske alvorligt. **SIDE 10**

Den dansk-tyske forbindelse

Dansk og tysk kultur er tæt forbundet. Nu skal germanisten Søren Fauth lede et stort forskningsprojekt, som vil kortlægge åndslivets veje mellem Skandinavien og Tyskland. **SIDE 12**

HVAD DU ØNSKER, SKAL DU FÅ ...

I disse dage stresser mange over at købe de sidste julegaver. Men hvorfor giver vi egentlig hinanden gaver – sådan i det hele taget? **SIDE 8-9**

Alle er tilfredse med universitetsevalueringen

Et internationalt evalueringspanel bestilt af Folketinget og videnskabsministeren har netop fremlagt sin længe ventede evaluering af de danske universiteter.

Af Kristian Serge Skov-Larsen
ksl@adm.au.dk

Det er sjældent, at Helge Sander, fagforeningerne, oppositionen og de studerende er tilfredse på samme tid.

Men det var ikke desto mindre situationen torsdag, da et internationalt evalueringspanel bestående af fem topforskere afleverede deres længe ventede evaluering af den danske universitetsverden. Rapporten og dens konklusioner blev fra alle parter modtaget med rosende ord om, at panelet, som mange ellers havde frygtet ville danse efter ministeriets pibe, overordnet har ramt helt rigtigt i deres vurdering af universiteterne. Den megen tilfredshed dækker ikke over en overraskende nyfundet enighed på tværs af universitetsver-

denen, men i stedet over at parterne hver især fremhæver forskellige elementer fra den 108 sider lange rapport som særligt vigtige eller væsentlige.

Glæde hos Sander

Stor var f.eks. glæden hos Helge Sander, da han præsenterede rapporten, som ifølge ministeren generelt vurderer universitetsloven og -fusionerne positivt.

– Jeg har overordnet hæftet mig ved, at de danske universiteter ifølge panelets vurdering leverer forskning og uddannelse af meget høj kvalitet, sagde ministeren.

Hos Danmarks Jurist- og Økonomforbund (DJØF) og Dansk Magisterforening (DM) er man også tilfredse – men modsat ministeren,

er det, fordi man mener, at evalueringsrapporten *ikke* vurderer universitetsloven positivt.

Fagforbund: Ytringsfrihed skal sikres

– Der er med universitetsevalueringen skabt et godt grundlag for en revision af universitetsloven fra 2003, som kan gøre op med nogle af de grundlæggende problemer, som universiteternes medarbejdere og ledelser har måttet slås med, sagde forbundsformand Finn Borch Andersen fra DJØF, mens kollegerne fra DM især hæftede sig ved, at evalueringspanelet foreslår at ændre i universitetsloven, så forskernes ret til ytringsfrihed står mere tydeligt.

– Panelets påpegning af behovet for ændringer bekræfter os i den antagelse, vi har haft lige siden loven blev vedtaget i 2003; nemlig at universitetsloven ikke sikrer forskere og undervisere deres ret til forskningsfrihed og til at føre en fri akademisk debat, sagde DM's formand Ingrid Stage.

Studerende: mindre detailregulering

Hos Socialdemokraterne blev evalueringen også mødt med tilfredshed, fordi panelet, efter forskningsordfører Kirsten Brosbøls mening, kritiserede ”den meget omfattende og detaljerede regulering af universiteterne”, og selv hos de studerende i Danske Studerendes Fællesråd blev universitetsevalueringen mødt med glæde, fordi den, ifølge næstformand Nils Wiese, peger på, at studerende og ansatte på universiteterne har alt for lidt indflydelse. – Den manglende medindflydelse til studerende og ansatte betyder mindre engagement, færre ildsjæle, kort sagt dårligere undervisning og forskning, sagde næstformand Nils Wiese.

Hvad er op og ned? *Campus* har lavet et lynsammendrag af evalueringspanelets rapport på en række af de væsentlige stridspunkter på side 3.

Århusiansk hjemmeside landets bedste

Ingeniørhøjskolens hjemmeside er Danmarks bedste inden for uddannelse og forskning. Det var konklusionen, da IT- og Telestyrelsen for nylig afholdt prisuddelingen Bedst På Nettet 2009. Bedømmelsesgrundlaget i konkurrencen var blandt andet brugertilfredshed, teknisk funktionalitet, indhold og design.

– Vi vil fortsætte udviklingen af websitet i de kommende år, så den fortsat lever op til brugernes krav og forventninger, siger prorektor Keld Laursen. Se hjemmesiden på www.iha.dk.

Første cand.public. er færdige

20 studerende fra Århus skriver i disse dage historie som de første med en kandidatuddannelse i journalistik ved Aarhus Universitet og Danmarks Medie- og Journalisthøjskole. Cand.public.erne, som de kaldes, kombinerer journalistik med en bacheloruddannelse i et andet fag inden for humaniora eller samfundsfag.

Uddannelsen er rettet mod de behov, som både medier og det moderne samfund har for journalister og formidlere, der kan kombinere journalistiske kompetencer med akademiske perspektiver og indsigt.

DPU fik besøg fra ambassader

20 repræsentanter fra ambassader i København besøgte den 26. november Danmarks Pædagogiske Universitetsskole. Mødet skulle styrke DPU's internationale netværk og profilere Erasmus Mundus European Masters Programme in Lifelong Learning: Policy and Management. Formålet er at etablere et internationalt netværk for udveksling af viden mellem DPU og uddannelsesinstitutioner i andre lande.

AU i top 10 i Europa?

LEDER

Lauritz B. Holm-Nielsen
rektor

Det har været en begivenhedsrig periode for de danske universiteter. Statsminister Lars Løkke Rasmussen satte dagsordenen ved at proklamere Venstres ambition for de danske universiteter: I 2010 skal mindst ét dansk universitet være i den europæiske top ti på THE-QS' rangering af universiteterne.

Min gode kollega på Københavns Universitet, Ralf Hemmingsen, har sagt, at skal det være KU, så vil det koste samfundet 200 mio. kr. ekstra om året. Jeg vil ikke sætte tal på, hvad det vil koste samfundet at få Aarhus Universitet i top 10. Vi ligger i øjeblikket placeret som nr. 20, men jeg er sikker på, at både talentet og den kritiske masse er til stede – og at AU med de rigtige betingelser kan nå op i top 10 i Europa på 10 år.

Næsten samtidig begyndte debatten om uddannelsernes finansiering, herunder brugerbetaling. En debat, der ifølge mange er det samme som at sælge ud af arvesølvet i vores velfærdssystem. Det mener jeg ikke, det er. Med det rigtige system kan man opnå både høj kvalitet og høj social retfærdighed. Højt uddannede er også højt lønnede. Derfor er der god logik i, at vi ser på en eller anden form for fordeling af omkostningerne mellem samfundet og den enkelte. For det er både samfundet og den enkelte, der høster gevinsten af mere og bedre uddannelse.

Sagen er, at Danmark skal have væsentlig flere gennem det videregående uddannelsessystem, og at universiteterne fortsat skal levere kandidater i verdensklasse – det kræver en markant forøgelse af den nuværende investering i uddannelsessystemet.

Det er naturligvis positivt, at regeringen og forligspartierne nu løfter de laveste taxametre på de samfundsvidenskabelige og humanistiske uddannelser med ca. 5.000 kr. eller 12 % – men der er stadig langt til det niveau, vi skal op på. Cambridge University, der ligger øverst i den ranking, som statsministeren henviser til, har en omsætning på ca. 360.000 kr. pr. studerende, mens Aarhus Universitet har en omsætning på ca. 160.000 pr. studerende. Det er den udfordring, vi står overfor.

Endelig kom universitetsevalueringen med en række spændende anbefalinger, hvad angår forskningsfrihed, medbestemmelse, finansiering og ikke mindst frihedsgrader. Vi skal nu drøfte anbefalingerne, og bestyrelsen skal aflevere kommentarer til Videnskabsministeriet den 19. januar. Derfor vil jeg her nøjes med at konstatere, at der er tale om en visionær rapport, der understreger behovet for frihed for både universiteterne og den enkelte medarbejder. Og det er netop det, der er forudsætningen, hvis vi skal være blandt de 10 bedste i Europa.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

Lerkunstnere i it-højborg

Incuba Science Park har i disse dage besøg af tre studerende fra Aarhus Kunsthøjskole. Kunstnerne, der kalder sig [clay it out loud] vil som led i et tværfagligt projekt

lave abstrakte keramiske skulpturer inspireret af de genstande og materialer, som medarbejderne og de studerende i IT-byen Katrinebjerg bruger til daglig. I januar vil hele

projektet blive afsluttet med en udstilling af værkerne.

Fra venstre er det Lea Nielsen, Lærke Langballe og Marianne Toft. /ihn

KORT SAGT

” 14 pct. er horribelt dårligt.

Studerenterådsformand Svend Dyrholms kommentar til stemmeprocenten ved de studerendes valg på universitetet, i 24timer.

” Det er det eneste rigtige. Det har været en kunstig opdeling, og der har været en slags konkurrence mellem de to ministerier, som ikke har været hensigtsmæssig.

Professor Niels Egelund, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, om rygterne om, at Videnskabsministeriet skal lukkes og slå sammen med Undervisningsministeriet, i Information.

Campus

Udgives af Aarhus Universitet. Campus udkommer hver 2. mandag i semester månederne.

Den nyeste udgave af Campus kan findes i standere overalt på universitetet.

Næste nummer udkommer 21. dec. Deadline for indlæg 14. dec. kl. 10.

Fredrik Nielsens Vej 5, bygning 1448
8000 Århus C
T: 8942 2334
E: campus@au.dk
W: www.au.dk/campus

Annoncer: dgmedia 7027 1155
Tryk: Hornslet Avistryk
ISSN: 1604-1607

Redaktionen

Hans H. Plauborg
Ans. redaktør
T: 8942 2334 / M: 2899 2234
E: hhp@adm.au.dk

Helge Hollesen
Journalist
T: 8942 2332 / M: 6020 2708
E: hho@adm.au.dk

Kristian Serge Skov-Larsen
Journalist
T: 8942 2480 / M: 2338 2221
E: kstl@adm.au.dk

Ida Hammerich Nielson
Journalist
T: 8942 1981 / M: 6020 2626
E: ihn@adm.au.dk

Louise Debois
Studerentskribent
M: 3082 3007
E: ldn@adm.au.dk

Astrid Hellerup Madsen
Studerentskribent
M: 2096 6855
E: ahm@adm.au.dk

Fotografer

Lars Kruse
Fotograf
T: 8942 2347
E: lk@adm.au.dk

Jesper Buch Rais
Fotografelev
T: 8942 2347
E: jbra@adm.au.dk

Roar Lava Paaske
Fotografelev
T: 8942 2347
E: rhp@adm.au.dk

Årets tutorhold

Tutorerne spiller en helt afgørende rolle, når nye studerende skal finde sig til rette i livet som universitetsstuderende. For at anerkende tutorernes indsats har DM studerende, studentersektoren i Dansk Magisterforening, indstiftet Tutorprisen. På AU gik prisen til et tutorhold fra Nanoteknologi. Med prisen følger et boggavekort på 4000 kr. Alle tutorhold, som er blevet kåret på de enkelte universiteter, går videre til landsfinalen, hvor førstepræmien er et boggavekort på hele 14.000 kr.

AU-studerende sætter ny rekord i Venture Cup

Fristen for indlevering af idéer i Venture Cups idékonkurrence for potentielle iværksættere udløb i mandags, og AU-studerende ligger i førerfeltet med hele 47 indleverede ideer. Med dette resultat er de godt positioneret til at stille sig på præmieskamlen, når finalisterne skal dyste om 25.000 kr. ved live-finalerne i januar. Direktør Tine Thygesen er begejstret for de mange indleveringer:

– Det er utroligt positivt, at et stigende antal studerende har fået øjnene op for de mange muligheder, der er i at være iværksætter, siger hun.

Det skriver **evalueringspanelet** om ...

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Som beskrevet på forsiden har et internationalt evalueringspanel netop afleveret sin endelige evalueringsrapport om de danske universiteter.

Ifølge deres kommissorium skulle panelet undersøge: opfyldelse af formålene for sammenlægningerne af universiteter og sektorforskningsinstitutioner i 2007, medbestemmelse for de ansatte og de studerende, den frie akademiske debat, forskningsfrihed og frihedsgrader på de danske universiteter.

Rapportens 108 sider, som er på engelsk, kan læses i fuld længde på Universitets- og Bygningsstyrelsens hjemmeside www.ubst.dk

Campus har fremhævet og sammenskrevet en række vigtige punkter fra rapporten, hvor panelet mener, at universiteterne og lovgivningen bør kigges efter i sømmene.

Universiteternes frihedsgrader

Ifølge panelet har universiteterne fået markant mere selvstyre med universitetsloven fra 2003. Men dette selvstyre bliver undermineret af ministeriel detailstyring på en lang række områder. Panelet anbefaler, at al gældende lovgivning for universiteterne bliver set igennem, og kun det, der anviser generelle strategiske målsætninger for universiteterne, bør bevares (side 34-35).

Gruppeeksamen

Panelet fremhæver afskaffelsen af gruppeeksamen som et godt eksempel på uheldig ministeriel "micromanagement". Det bør være op til universiteterne selv at bestemme, hvilke prøveformer de vil benytte (side 29).

Udviklingskontrakterne

Panelet mener ikke, at udviklingskontrakterne i deres nuværende form er effektive nok som styringsredskaber for universiteterne. De er i praksis blevet reduceret til en række målbare indikatorer, som universiteterne leverer data til. Kontrakterne bør i stedet udformes, så de kan gøres til redskaber i universiteternes individuelle positionering og profilering (side 32 og 25).

Demokrati på universiteterne

Generelt mener panelet, at de nye ledere, som er blevet ansat efter universitetsloven i 2003, har svært ved at finde balancen mellem en mere klar ledelsesform og nødvendigheden af at involvere medarbejdere og studerende i beslutningsprocesserne. Derfor anbefaler panelet, at det enten bliver skrevet ind i universitetsloven eller dens bemærkninger, at universitetets bestyrelse og ledelse skal iværksætte effektive mekanismer i organisationen, der involverer ansatte og studerende i beslutningerne. Der skal også være gennemsigtighed omkring udpegelsen af universitetets ledelse og de eksterne bestyrelsesmedlemmer (Side 33, 38-39 og 41).

Godkendelsen af nye uddannelser

Den nuværende godkendelsesform for nye universitetsuddannelser, hvor Akkrediteringsrådet skal godkende, før de kan oprettes, anbefaler evalueringspanelet at afskaffe. I udlandet godkendes uddannelser oftest efter oprettelsen, og den danske model gør det vanskeligt, tidskrævende og ufleksibelt at oprette en ny studieretning (side 35).

Forskningsfriheden

Panelet slår fast, at forskerne i Danmark generelt har høj grad af forskningsfrihed. Alligevel anbefaler det, at paragraf 17, stk. 2 i universitetsloven enten slettes eller omformuleres. Paragraffen giver universitetets ledelse mulighed for at diktere bestemte forskningsemner til de videnskabelige medarbejdere og bliver, ifølge panelet, set af mange forskere som et stort principielt problem (side 39 og 42).

Ytringsfriheden

Panelet har den klare opfattelse, at der, på trods af en række enkeltsager, ikke er nogle vigtige problemer med ytringsfriheden og den frie akademiske debat i Danmark. Heller ikke fusionerne med sektorforskningsinstitutionerne har begrænset denne frihed, ifølge panelet (side 41).

Fusionerne

Generelt har panelet svært ved at bedømme synergieffekterne af fusionerne – både fordi de rent tidsmæssigt ikke ligger så langt tilbage, og fordi en række andre faktorer har ændret de danske universiteters situation siden 2007. Overordnet ses fusionerne som noget positivt (side 68)

Universiteternes profil og geografi

Dog mener panelet, at fusionernes frivillighed og uviljen til at opdele forskningsinstitutioner rejser spørgsmålet om, hvorvidt fusionerne har udvandet de enkelte universiteters overordnede forsknings- og undervisningsprofil. Derfor anbefaler panelet, at de universiteter, der i kraft af fusionen har fået en meget spredt profil eller en stor geografisk

udbredelse, skal overvåges ekstra grundigt, for at se om de ønskede synergieffekter fra fusionen virkelig opnås (side 61).

Balancen mellem privat støttet forskning, basismidler og frie forskningsmidler

Panelet bemærker, at både modeller med mange frie forskningsmidler og modeller med mange basismidler har fordele og ulemper. De mener, at den danske model for

forskningsstøtte stadig, på trods af en udvikling i retning af flere frie forskningsmidler i de seneste år, i høj grad er baseret på basismidler sammenlignet med andre lande. De slår også fast, at Danmark ligger helt i bund, når private firmaers støtte til universitetsforskning opgøres. De skriver dog, at det dels kan skyldes, at forskningen anses for betalt via skatten, og dels at store firmafonde ikke er medregnet i opgørelsen (side 31 og 59-60). ■

E-læringsenheden lukker

Når universitetets ansatte fremover skal have hjælp til at integrere it i undervisningen, skal det foregå ude på hovedområderne.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

ksl@adm.au.dk

Den fælles administrative enhed, der har hjulpet forskere med it i undervisningen og bl.a. hidtil har stået for driften af Aarhus Universitets E-læringsplatform, AULA, lukker ned.

– Rektoratet har besluttet at nedlægge E-læringsenheden ved fællesadministrationen. Det har længe været drøftet, hvorvidt denne faglige aktivitet skulle opprioriteres i det nuværende miljø, eller om man skulle flytte kompetencerne ud i de faglige miljøer. De tre medarbejdere i

E-læringsenheden forsøges nu placeret andre steder på universitetet, med udgangspunkt i deres faglige ekspertise, siger Aarhus Universitets direktør, Jørgen Jørgensen.

Har lukningen noget at gøre med budgettet for 2010?

– Lukningen af E-læringsenheden betyder naturligvis en besparelse i fællesadministrationen, men der er også tale om en faglig beslutning, der handler om, hvor E-læringsenheden bedst hører hjemme, og hvordan man ønsker at løfte denne opgave, siger Jørgen Jørgensen. ■

Forslag til nye bestyrelsesmedlemmer

Aarhus Universitets bestyrelse besluttede på sit møde den 9. november 2010 at gennemføre en gradvis udskiftning af de udefrakommende medlemmer af universitetets bestyrelse. Fire af disse medlemmer har en udpegningsperiode, der løber til 1. februar

2011, hvoraf Arne Rolighed og Sys Koch har stillet deres mandater til rådighed, således at to nye medlemmer kan udpeges i foråret 2010.

Formand for bestyrelsen Jens Bigum opfordrer medarbejdere og studerende til at

komme med forslag til udefrakommende bestyrelsesmedlemmer. Kravene til den samlede bestyrelses medlemmer er beskrevet i vedtægten for Aarhus Universitet på www.au.dk/da/01-02.htm

Forud for bestyrelsens behandling drøf-

tes forslagene i en rådgivningsgruppe, der består af to medlemmer udpeget af universitetets repræsentantskab, to medlemmer udpeget blandt universitetets videnskabelige personale og to medlemmer udpeget af universitetets bestyrelse.

Forslag bedes sendt til Jens Bigum, gerne pr. e-mail til adressen: jens.bigum@adm.au.dk, senest den 5. januar 2010.

Jordbrugsforskere bidrager til kokebog

Fødevareministeriets nye kokebog *Klima på bordet* viser vejen, hvis man vil gøre noget godt for klimaet i sit køkken. Forskere fra Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet har bidraget med deres viden til bogen, der indeholder retter udviklet af 12 af landets dygtigste kokke. Hver opskrift er forsynet med et tal for klimaaftrykket, det vil sige, hvor mange kg CO₂ der er udledt for at producere råvarerne i retten.

Ny kunstrundtur på DJF

Med din GPS i hånden kan du nu få en rundvisning blandt nogle af kunstværkerne på Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet i Foulum.

For at fejre den internationale GIS-dag, hvor GIS står for Geographical Information System, har en gruppe entusiastiske medarbejdere nemlig lagt en lille guidet Foulum-rundtur ud på www.geocaching.com, hvor interesserede kan søge på GC20ZDW og finde både quizspørgsmål og koordinat for de enkelte værker.

Foto: Lars Kruse/AU-foto

UDEFRÅ

Planer om privat universitet

Et privat universitet i Danmark kan ifølge videnskabsminister Helge Sander snart blive til virkelighed. Videnskabsministeren bebuder nemlig et lovforslag.

– Vi bliver nødt til at gå væk fra den snæversynethed, der siger, at det vi har, er godt nok. Jeg er vidende om, at nogle arbejder med etableringen af et helt nyt universitet. Det vil se dagens lys, når der kommer et konkret politisk udspil, siger Helge Sander til DR Nyheder.

Finansieringen af et eller flere private universiteter kan blive et politisk stridspunkt. Frygten er, at det danske gratisprincip kommer under hårdt pres, hvis et privat universitet får lov til at indføre delvis brugerbetaling.

– Vi har lidt svært ved at se, hvordan private universiteter skal kunne indføres, uden enten at lade de studerende betale eller ved at tage pengene fra de øvrige universiteter, siger Mikkel Zeuthen fra Danske Studerendes Fællesråd.

Danske Universiteters talsmand Jens Oddershede hilser derimod et privat universitet velkommen.

– Og så går jeg da ud fra, at når det er privat, skal det ikke helt eller delvist finansieres af offentlige bevillinger, for så fortyndes de ressourcer, som de danske universiteter skal lave kvalitet med, siger Jens Oddershede.

Mandeklubber på engelske universiteter

Manden er det "truede" køn på universiteterne – også i England, hvor en række mandlige studerende nu har taget sagen op ved at danne klubber og kollektiver kun for mænd. Mandeklubben *Man Collective – Oxford (MS-O)* på Oxford University inviterer således mænd til at deltage i klubben under sloganet: "Have you got balls? Literally. If you have, how does that make you feel?" Tilhængerne af mandeklubberne siger til magasinet *Times Higher Education*, at de er nødvendige pga. unge mænds vanskeligheder med at klare presset i den moderne kvindedominerede verden.

Læreruddannelsen er **død** – læreruddannelsen **længe leve**

I 2007 røg parterne i totterne på hinanden. Nu samarbejder Aarhus Universitet og professionshøjskolerne ligeværdigt om en ambitiøs forskningsbaseret læreruddannelse. Målet er fortsat en femårig uddannelse. Det Naturvidenskabelige Fakultet har allerede indledt konkret samarbejde.

Af Hans Plauborg

hhp@adm.au.dk

Ideen om en selvstændig læreruddannelse på Aarhus Universitet er død og kan ikke genoplives. Det fastslår dekan Lars Qvortrup fra Danmarks Pædagogiske Universitetsskole.

– Det udspil, Aarhus Universitet kom med i 2007, havde ikke politisk opbakning i Folketinget og støtte på modstand fra Undervisningsministeriet. Desuden fremstod det, som om man ville konkurrere med professionshøjskolerne om, hvem der skulle have læreruddannelsen. Det skabte splid og ville have givet en uhensigtsmæssig konkurrence, siger Lars Qvortrup.

Han understreger, at han ikke selv havde noget at gøre med – og derfor ikke kan kommentere – det forslag, som i efteråret 2007 blev fremsat af daværende prorektor Mette Bock.

– Men det er efter min opfattelse ikke smart at skabe to parallelsystemer. Det ser ud, som om

man konkurrerer om det samme marked og prøver at "stjæle" hinandens uddannelser. I stedet skal vi samarbejde med professionshøjskolerne om at finde den bedste model for læreruddannelsen, siger Lars Qvortrup.

Samarbejde i Odense

Flere andre steder i landet har universiteter og professionshøjskoler allerede fremlagt planer for en mere forskningsbaseret læreruddannelse.

– Vi er allerede fremlagt en samarbejdsmodel for en lærerbacheloruddannelse sammen med UC Lillebælt, siger dekan Flemming G. Andersen fra Det Humanistiske Fakultet på Syddansk Universitet.

Han mener, at erfaringerne fra Århus viser, at man skal starte i det små.

– Man må erkende, at der er virkelig store kulturforskelle mellem de praksisorienterede professionshøjskoler og de teoriorienterede universiteter. Bl.a. derfor har

vi ladet undervisere fra dansk og matematik fra de to institutioner, der kendte hinanden i forvejen, udarbejde vores konkrete udspil, der nu ligger til godkendelse i Undervisningsministeriet, siger Flemming G. Andersen om forslaget til en ny fireårig uddannelse.

Femårig uddannelse stadig målet

Hvis der skal samarbejdes i

Århus, skal der sættes mere ambitiøse mål, fastslår Lars Qvortrup.

– Det er fint at lave meritafalter osv., som man gør i Odense. Men jeg synes, vi skal stræbe højere. De forhandlinger, vi har taget hul på med professionshøjskolerne

i Århus og København, går i retning af et generelt professionsløft for lærerne. Men et af de vigtige punkter er, om vi kan lave et forslag til en femårig læreruddannelse sammen med professionshøjskolerne. Lærerjobbet er i dag så krævende, at lærerne også selv efterspørger en femårig uddannelse, der er forskningsbaseret, så jeg er overbevist om, at udviklingen peger i den retning, siger Lars Qvortrup.

Nye naturfagslærere

Det Naturvidenskabelige Fakultet på Aarhus Universitet har allerede taget hul på et konkret samarbejde med professionshøjskolen VIA i Århus. Målet er, muligvis allerede fra 2011, at uddanne folkeskolelærere, der bliver eksperter

i naturvidenskab. De studerende skal efter planen kunne optages på både læreruddannelsen og på Det Naturvidenskabelige Fakultet. Først efter to år skal de vælge spor alt efter, om de vil være science-

folkeskolelærer eller en sciencegymnasielærer. ■

” Man må erkende, at der er virkelig store kulturforskelle mellem de praksisorienterede professionshøjskoler og de teoriorienterede universiteter.

Flemming G. Andersen, dekan for Det Humanistiske Fakultet på SDU

Ny undersøgelse af AU's medier

Aarhus Universitets centrale medier, herunder *Campus*, skal igennem en større medieanalyse. Målet med medieanalysen er bl.a. at analysere læsernes behov og måle effekten af kommunikationen på universitetet.

– Undersøgelsen skal give indsigt i og viden om nuværende og fremtidige behov og forventninger til AU's centrale medier.

Kommunikationsafdelingen ønsker at øge målgruppekendskabet samt styrke samspillet medierne i mellem, siger kommunikationskonsulent Jesper Bo Jensen, der er hyret til at løse opgaven.

Første del af undersøgelsen vil primært være møntet på *Campus* og alumnemagasinet *AUgustus*.

Ny mediechef

Fra 1. januar skifter universitetets kommunikationsafdeling samtidig navn til AU Kommunikation. Og midt i januar tiltræder en ny mediechef, som bl.a. vil få til opgave at skabe mere synergi mellem universitetets medier. Den nye mediechef vil blive ansvarshavende redaktør for *Campus* og alle andre cen-

trale medier.

Flere medarbejdere, studerende, ledere og alumner vil i den kommende tid blive kontaktet med henblik på medieanalysen. Og *Campus* tager også gerne imod kommentarer og ideer fra læsere, der har bud på, hvordan en moderne universitetsavis bør se ud.

/hh

Karrieremesse på Naturvidenskab

30 virksomheder trodsede finanskrisen og kom til karrieremesse på Aarhus Universitet den 25. november. Messen henvendte sig til studerende inden for naturvidenskab og ingeniørfagene. Nickolass Bitsch Schack er research scientist ved Novozymes, en af virksomhederne på messen. Han mener, det er afgørende at tænke langsigtet på trods af krisen.

– Dygtige medarbejdere er utrolig vigtige for os, både nu og i fremtiden, siger Nickolass Bitsch Schack.

Foto: Jesper Røis/AU-foto

Stop plagiat vinder pris

Ved uddelingen af Det Gyldne Snit tirsdag den 17. november på Forskningsnet-konferencen 2009 vandt www.stopplagiat.nu i kategorien "Videobaserede undervisningsmaterialer".

Hjemmesiden, der blandt andet er lavet af medarbejdere fra Aarhus Universitet, er en web-tutorial for studerende om plagiering – og hvordan man undgår det. Web-tutorialen formidler viden om videnskabelig redelighed og korrekt kildehåndtering, dokumentation, citatteknik, teksthenvvisninger etc.

Foto: Jesper Røis/AU-foto

Plakaterne for de forskellige studenterpolitiske lister var overalt under universitetsvalgkampen den 23.-26. november.

Faldende interesse for studentervalg

Stemmeprocenten til det netop afviklede valg til universitetets bestyrelse er skuffende lav, siger både Studenterrådet og formanden for Valgudvalget.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

kssl@adm.au.dk

Kun 13,8 procent af de studerende valgte at stemme til de netop afholdte valg til bestyrelse, akademiske råd og studienævn på universitetet. Det er to procent færre end sidste år, og det er lidt skuffende siger formanden for Valgudvalget, professor Michael Hansen Jensen, som dog hæfter sig ved, at enkelte hovedområder skiller sig positivt ud med en meget høj stemmeprocent.

– På f.eks. Statskundskab og dele af Handelshøjskolen er stemmeprocenten oppe omkring de 50, og det er samtidig de steder, hvor der er mange lister og stor konkurrence om pladserne. Andre steder, hvor der ikke er samme valgkamp, stemmer

meget færre – også til de centrale organer – og det synes jeg da er ærgerligt, siger Michael H. Jensen.

Mindre slagkraft

Studenterrådet holdt fast i de to studenterpladser i universitetets bestyrelse. Alligevel er også Maja Viola Buskbjerg, der blev genvalgt som studenter-repræsentant i bestyrelsen, skuffet over valgresultatet.

– Jeg er da selvfølgelig ærgerlig over, at det ikke er lykkedes os at hæve stemmeprocenten, alene fordi en højere stemmeprocent ville give os mere slagkraft, når vi skal fremføre vores argumenter i bestyrelsen og i de lokale råd og nævn, siger hun.

Mere synlighed

Selvom Studenterrådet er gået pro-

centvis tilbage ved valget, er der nogenlunde status quo i fordelingen af pladser til de lokale studienævn og akademiske råd. Maja Viola Buskbjerg mener, at universitetsvalgene mangler synlighed hos de studerende, og Michael Hansen Jensen mener, at valghandlingen har stået lidt i skyggen af den kommunale valgkamp.

– Valgudvalgets kompetence er begrænset, men det er klart, at vi meget gerne så, at flere studerende interesserer sig for studenterdemokratiet. Måske vi kan bruge nettet til at sætte mere fokus på valghandlingerne, og måske vi kan bruge de interne medier, vi allerede har. F.eks. synes jeg godt, at I på *Campus* bør overveje at dække valgene mere. Den avis, der udkom midt under afstemningen, nævnte næsten ikke valget med et ord, mens JP Århus skrev artikler om valgene og kandidaterne. Vi har alle interesse i, at der skabes mere interesse om valgene, siger Michael Hansen Jensen. ■

Se alle valgresultaterne på www.au.dk/valg

Politiske lister kan tage bestyrelsesmandat

Et valgforbund kunne bringe de politiske lister et mulehår fra at tage det ene studentermandat i bestyrelsen fra Studenterrådet.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

kssl@adm.au.dk

64 stemmer.

Så få ekstra stemmer skal de politiske lister hente for at snuppe det ene bestyrelsesmandat fra Studenterrådet til næste universitetsvalg, hvis de altså indgår et fælles listeforbund efter den model, som Studenterrådet i dag bruger med stort udbytte mellem deres mange tilknyttede kandidater på de forskellige studier.

Konservative: fristende

Det er en tanke, der frister formanden for Aarhus Universitets Konservative Studenter, Emil Melchior Mikkelsen – og det på trods af at mandatet med stor sandsynlighed ville gå til den største politiske liste Frit Forum, der med navnetilføjesen "socialdemokratiske studerende" ikke just signalerer konservative kerneværdier.

– Der er naturligvis det dilemma,

at vi ville lægge stemmer til, sandsynligvis, et socialdemokratisk mandat, men på den anden side vil vi bryde med det et-parti-styre, som i praksis hersker på universitetet. Og hvis man dertil lægger, at Studenterrådets politik efter min mening er mere venstreorienteret end Frit Forums, tror jeg faktisk, vi ville være med på ideen, siger Emil Melchior Mikkelsen.

Liberale: Bør debatteres

Hos Liberale Studerende er næstformand Michelle Holst lidt mere forsigtig.

– Det er da en spændende betragtning at indgå et bredere valgforbund, om ikke andet så for at bryde Studenterrådets monopol. Men selvom det er en interessant tanke, men jeg tror vi ville få svært ved at forsvare overfor folk, at vi lægger stemmer til et mandat til Frit Forum, siger hun. ■

Mail kunne have kostet omvalg

En velment mail fra Frit Forum kunne have kastet grus i hele valgmaskineriet.

Af Kristian Serge Skov-Larsen

kssl@adm.au.dk

En mail til institutsekretærerne med en opfordring om at videresende Frit Forums kandidatliste til alle studerende på institutternes mailingliste. Umiddelbart kan det lyde ganske uskyldigt, men ved en tilsvarende episode i 2008 på Syddansk Universitet vurderede deres valgudvalg, at hele valget skulle gå om, netop fordi en liste havde fået fordel frem for andre af at bruge universitetets mailadresser til de studerende.

Derfor reagerede souschef i stu-

dieforvaltningen Annette Lund også ganske prompte, da hun så Frit Forums opfordring.

– Heldigvis havde kun et enkelt område nået at lægge mailen ud på deres elektroniske opslagstavle, og meget få studerende havde nået at læse den, inden den blev trukket tilbage. Derfor lod vi også valget fortsætte, og valgudvalget har heller ikke indtil videre vurderet, at der er nogen grund til at gå videre med sagen, siger hun.

Frit Forums ansvarlige for universitetsvalgkampen, Thomas Traenekær, er ikke stolt af episoden.

– Det er en forbandet misforståelse, som vi er meget kede af. Vi havde fået at vide, at vi skulle gøre os mere synlige blandt de studerende, og det var bare det, vi forsøgte. Det var på ingen måde med snyd for øje, siger han. ■

Jetzt sprechen wir **deutsch**

Man bliver bedre til sprog og langt bedre til at organisere og tilpasse sig ved at tage på studieophold i udlandet, siger Ane Schjødt Koch og Jacob Søndergaard. De boer og studerer i Berlin i et semester.

Af Pernille Boelskov
freelancejournalist

Forelæsninger, opgaveskrivning og universitetsbureaukrati – det hele på tysk. Det er nogle af de udfordringer, som venter studerende, der vælger et studieophold i Tyskland. Men faktisk er det ikke så slemt, lyder det fra Ane Schjødt Koch og Jacob Søndergaard, som har brugt det seneste semester på udveksling i Berlin.

– Sproget fyldte rigtig meget de første par måneder, fortæller Jacob.

Men efter nogle uger med tysk grammatik og verber på intensivt sprogkursus var udsigterne til undervisning på tysk mindre skræmmende. Jacob ser endda den sproglige udfordring som noget, der har styrket hans studium.

– Når man mangler sproget, står man lidt

9 TIPS TIL BERLIN

- ANE:**
1. Loppemarkedet i Mauerpark
"Der er næsten festivalstemning hver søndag, når vejret er godt."
 2. Det grønne Berlin
"Der er træer på næsten alle gaderne – og alle træerne er nummereret – det er da tysk orden!"
 3. Se byen i sammenhæng
"Kør rundt i bus og se, hvordan de forskellige dele af byen hænger sammen."
- JACOB:**
1. Klub der Republik
"Sejt sted og en hyggelig bar."
 2. Görlitzer Park
"Det er et super sted. I godt vejr er der proppet med mennesker."
 3. Mindesmærket for de faldne sovjetiske soldater under Anden Verdenskrig, Treptower Park.
"Et helt enormt mindesmærke. Jeg tror ikke, at man ville have lavet sådan et mindesmærke for de amerikanske eller franske soldater. Det er nok ikke tilfældigt, at det ligger i øst."
- AEIN:**
1. Parkerne
"Der er en helt anden parkkultur her end i Danmark".
 2. Elektronisk musik
"Det er virkelig exceptionelt. Det er bare en anden måde at feste på. Mit yndlingssted er Club der Visionäre."
 3. Freiluftkino
"Se film under åben himmel og hyg med øl eller vin."

mere med ryggen mod muren. Så er man bare nødt til at systematisere sit studium mere – og i sidste ende er det faktisk sjovere, siger han.

Underviseren talte pænt tysk

Sprogkurset er også stedet, hvor mange studerende finder deres sociale basis i storbyen. Her mødte Jacob blandt andre et par nordmænd og en schweizer, som stadig er hans bedste venner i Berlin – og de taler selvfølgelig tysk sammen, forklarer han.

Trods sprogkurset indrømmer Ane, at hun valgte fag efter, hvilke undervisere der talte mest forståeligt tysk.

Det blev til blandt andet til et fag om David Lynchs film sammen med 40-50 andre studerende. Hun var ikke helt glad ved at skulle holde oplæg foran hele holdet på tysk, men alligevel gik det helt udmærket.

– Det var rart at mærke, at jeg godt kan få stykket noget sammen på tysk, som har et rimeligt indhold, forklarer hun efterfølgende – lettet.

Erfaringer til cv'et

Ane håber, at hun kan nå at blive rigtig god til tysk, inden turen går tilbage til Århus. Det skal styrke hendes jobsøgning, når hun er færdig med specialet. Blandt andet derfor har hun valgt at nøjes med at tage 20 ECTS-point i stedet for 30, som ellers er et halvt årsværk.

– Det giver mig rum til at få det hele med: både at opleve byen, nå at læse mine tyske lektier og tage et ekstra sprogkursus en gang om ugen, siger hun.

Det med at opleve byen og berlinerlivet er vigtigt for hende, for det er ikke kun faglig

” *For mig kommer studiet ikke i første række. Det er noget andet, jeg får ud af at være her.*

Nordiskstuderende Ane Schjødt Koch om sit ophold i Berlin

viden, hun vil have med hjem fra udlandsopholdet.

– For mig kommer studiet ikke i første række. Det er noget andet, jeg får ud af at være her, forklarer hun.

Berlinopholdet har lært hende at begå sig i en anden kultur og et meget anderledes uddannelsessystem. Hun har lært mere om omstilling og tilpasning, end hun nogensinde kunne have læst sig til. Ud over at kunne skrive tysk på cv'et håber hun derfor, at de kvaliteter er blandt dem, fremtidens arbejdsgivere vil kigge efter. ■

Det nye filologiske bibliotek ved Freie Universität, der er tegnet af Lord Norman Foster, har form som en hjerne og kaldes i daglig tale "The Berlin Brain".

Forelsket

Udlandsophold er en vigtig del af livet som universitetsstuderende. Hvert semester pakker omkring 10 studerende fra Aarhus Universitet bærbar, bøger og det bedste gå i byen-tøj og rejser til Berlin på udveksling. Campus har mødt tre af dem.

Af Pernille Boelskov
freelancejournalist

Det ligner en gammel, slidt dagligstue, og her lugter mest af mormor. Trods navnet indbyder Hubertus Lounge i Berliner-bydelen Kreuzberg hverken til jagt eller lounge-stemning, men det er stadig smart på den fede retroagtige måde.

Jacob Søndergaard har valgt stedet. Han er 25 år og en af de mange AU'ere, som har skiftet Århus ud med forelæsninger på tysk i Berlin. Han har læst de første to semestre af sin kandidatuddannelse i filosofi på Freie Universität.

Han bor egentlig i det pæne Prenzlauer Berg,

Jacob Søndergaard

men i dagens anledning har han inviteret på kaffe i Kreuzberg – et område, der bedst kan beskrives som Berlins Nørrebro. Her ligger tyrkiske kebab-steder, trendy tøjbutikker, snuskede pladepushere og små caféer side om side.

– Kreuzberg er et sejt område. Her er et ekstremt afslappet miljø, siger han.

I det hele taget er han ret fascineret af Berlins mange bydele. Det er som to forskellige verdener at bo i det mondæne Prenzlauer Berg med børnefamilier, franske caféer og økologiske supermarkeder og så drikke øl på en skummel bar i Kreuzberg.

– Man når aldrig at blive træt af et bestemt sted, forklarer han, mens den unge fyr bag bardisken fodrer pladespilleren med en ny lp,

i Berlin

inden han går i gang med vores kaffe og hjemmelavet ingefær-te.

Historien lever

Selvom det i år er 20 år siden, Berlinmuren faldt, er opdelingen mellem Øst- og Vestberlin stadig tydelig. Jacob kan kun svagt huske, at der var noget med en mur i fjernsynet, men i hverdagen i Berlin er den stadig tydelig.

– Byen er besat af sin fortid – og med god grund, mener han.

For nylig besøgte han et af de gamle vagttårne på grænsen mellem øst og vest. Han stod og snakkede lidt med manden, der viste rundt. Mandens bror var en af de første, der forsøgte at flygte fra øst til vest, og havde mistet livet, da han blev skudt af grænsevagterne.

– Historien bliver bare mere vedkommende, når man går rundt midt i den, siger Jacob.

Parker med tekno-fester

Efter kaffe og ingefær-te viser han et af sine yndlingssteder frem i Berlin: Görlitzer Park, der ligger lige i nærheden. Ved indgangen står nogle unge fyre og spørger, om vi vil købe noget ”tobak”.

Vi går ned gennem parken. I det overskyede vejr ligner den mest af alt et stykke græsplæne med noget grå forfalden beton omkring.

– Men når det er bedre vejr end i dag, er her

proppet med mennesker, forklarer Jacob.

Han har lige været til grillfest her i parken, hvor en kæmpe flok tyrkiske børn legede og råbte på den ene side af grillselskabet, mens en spontan teknofest opstod på den anden side.

– Vi endte med at flytte vores grillfest til en anden del af parken, griner han.

Berlin er dårlig kaffe

Ikke langt fra Görlitzer Park dufter der af nybrygget kaffe. På caféen Cuccuma ligger hjemmebakket kage og friske cookies og dufter om kap med kaffen. Og kaffen her er vigtig.

– Det er faktisk her, jeg har fået den bedste kaffe i Berlin, siger 20-årige Aein Amripour. Han er tyskstudierende på udveksling på Freie Universität – og kaffekæmper. Faktisk er dårlig kaffe også det eneste minus ved Berlin, han kan komme i tanke om.

Berlin var netop en af grundene til, at han søgte ind på tyskstudiet i Århus. Han er dybt forelsket i byen.

– Det var kærlighed ved første blik, erklærer han.

– Dengang faldt jeg for nattelivet, men mere

generelt var det hele stemningen i byen, tilføjer han.

Aeins forældre er fra Iran, og som anden-generationsindvandrer oplever han færre problemer i Berlin.

– Når du går en tur ned ad gaden, ser du folk i alle farver og former. I forhold til Danmark er Berlin bare en langt mere mangfoldig by, siger han.

Kulturlivet fanger

Selvom han kun er 600 km væk fra Århus, er det en anden verden, han møder i Berlin.

– Jeg har lært folk at kende fra hele verden her – lige fra USA og Australien til Polen, siger han. Berlins helt særlige cocktail af liv og kulturelle tilbud tiltrækker masser af mennesker udefra, mener han.

– Berlin bugner af tilbud om koncerter, udstillinger, film og alt muligt andet. Nogle gange kan det endda være et problem, at der er så meget – man kan næsten ikke vælge, hvad man skal bruge sin fritid til, griner han uden bekymring.

Hjemme i Århus har han to yndlingssteder, men i Berlin kan han slet ikke stoppe med at fortælle om alle de fede steder.

– I Friedrichshain kan du for eksempel gå ind og høre jazz, og så lidt længere nede ad samme gade kan du lytte til tekno – det elsker jeg simpelthen, forklarer han.

Menneske-spotting

I den lidt mere hærgede del af Kreuzberg ligger U-bahn-stationen Kottbusser Tor. Ved en af trapperne ned til stationen står et par fyre og drikker øl, mens de diskuterer alt fra verdensfred til forbipasserendes påklædning. Ikke ret langt fra dem står en kvinde i 30'erne og kæderyger cigaretter. Hun har en halvandenliters appelsinvand i den ene hånd, og når hun er færdig med en cigaret, går hun et par skridt væk, hiver en lille flaske sprut op af lommen, tager en hurtig tår og skyller efter med appelsinvanden.

26-årige Ane Schjødt Koch har valgt, at vi skal mødes her. Hun læser nordisk i Århus, men her i Berlin følger hun undervisning på Humboldt-Universität.

Vi skal mødes ved U-bahn-stationen, fordi hun elsker at iagttage menneskene omkring sig.

– Jeg bryder mig ikke om Kurfürstendamm inde midt i byen. Der er overfyldt med turister. Jeg kan godt lide det almindelige berlinske liv, som foregår her – også selvom det er lidt mere trashet, siger hun.

Multi-kulti Kreuzberg

Området omkring stationen er omgivet af kebab-steder, tyrkisk-tyske bagerier og folk, der sælger frugt på gaden.

– Det er lidt mere ”multi-kulti,” som tyskerne kalder det. Her bor mange tyrkiske indvandrere – det minder faktisk om det sted, jeg bor, forklarer Ane.

Hun bor lidt uden for Berlins centrum i Neukölln. Stedet har ry for at være hårdt og hærgt og proppet med utilpassede indvandrere. Det vidste Ane ikke noget om, da hun flyttede ind, men i virkeligheden er det heller ikke så slemt, mener hun.

Ane Schjødt Koch

– Faktisk er det på vej til at blive det nye sted for studerende og kunstnere, fordi det er det eneste sted, de har råd til at bo, siger hun.

– Jeg kan godt lide at gå ned i min lokale kiosk – eller Aldi. Også selvom det måske ikke er det, man umiddelbart som turist forbinder med Berlin. Man bliver en del af hverdagen, og man lærer at være i en anden kultur, forklarer hun.

Valget af Berlin som studieby var ret let for hende. Madrid var inde i overvejelserne, men mavefornemmelsen sagde Berlin – og den har hun ikke fortrudt, hun lyttede til.

– Når man går rundt i byen, kan man opleve en helt særlig energi. Der sker virkelig så meget hernede, og der er så mange forskellige mennesker her. Jeg bliver helt glad, når jeg ser en teenage-punker i U-bahnen, smiler hun.

Hun elsker også kunstnerkollektivet Tacheles. Det er et stort gammelt hus midt i Berlin, hvor kunstnere bare har slået sig ned og er kreative.

– Jeg kan godt lide, at steder som Tacheles findes. Det er meget berlinsk. Undergrundsmiljøer får lov til at blomstre, som de måske ikke gør derhjemme, lyder hendes forklaring.

Hænger fast i Berlin

Nogle siger, at når man først er kommet til Berlin, kommer man aldrig herfra. Sådan har de tre Århus-studerende det ikke helt.

–Men jeg bliver nok nødt til at komme tilbage en gang imellem som turist, indrømmer Ane.

Jacob ville til gengæld være ked af at skulle forlade byen.

– Måske vil jeg endda gerne flytte herved på længere sigt, siger han. ■

BERLINS TRE STORE UNIVERSITETER

FREIE UNIVERSITÄT BERLIN:

- har 31.000 studerende
- 16 % er udenlandske studerende
- blev grundlagt i 1948 med støtte fra USA
- universitetets robotfodbold-hold har vundet verdensmesterskaberne i 2004 og 2005

HUMBOLDT-UNIVERSITÄT ZU BERLIN

- har 34.000 studerende
- 11 % er udenlandske studerende
- grundlagt i 1810 af Wilhelm von Humboldt
- 29 nobelprisvindere har haft deres gang på universitetet – blandt dem Einstein

TECHNISCHE UNIVERSITÄT BERLIN

- har 26.850 studerende
- 21 % er udenlandske studerende
- fik sit navn i 1946, men er en smeltning af ældre læreanstalter.
- har haft adskillige nobelprisvindere tilknyttet, bl.a. Ernst Ruska, som opfandt neutron-mikroskopet

Aein Amripour

En gave forventer en gave tilbage

Hver jul køber vi os fattige i gaver for at glæde vore kære og knytte bånd til familie og venner. Men vi forventer også noget til gengæld.

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Gaver er noget underligt noget. Vi giver dem uden at forvente at få noget til gengæld, men bliver skuffede, hvis det ikke sker. Tingene på vores ønskeseddel kunne vi egentlig godt selv købe – hvorfor overhovedet få andre til det? Og i denne måned, hvor julefreden burde sænke sig over de små hjem, okser vi storsvedende rundt i overfyldte butikker med tunge poser i hænderne og et vildt udtryk i øjnene. Hvorefter vi i januar okser rundt i de samme butikker for at bytte vores gaver.

Hvorfor giver vi overhovedet hinanden gaver – sådan i det hele taget? Det spørgsmål sidder antropologistuderende ofte og sveder over i denne tid, hvor gavegivning er et yndet tema for skriveøvelserne. Gaveudvekslings-teori er nemlig et centralt antropologisk studieobjekt, fortæller Steffen Dalsgaard, videnskabelig assistent ved Afdeling for Antropologi og Etnografi.

– Mennesket er grundlæggende et socialt væsen, der ønsker at indgå i og skabe fællesskaber, og det gør vi ved at give gaver. Hvis jeg giver dig en julegave, fortæller jeg, at der er et socialt bånd mellem os, der skal opretholdes. Ved at give gaver bekræfter vi

HOVEDPUNKTER

- Alle steder i verden er du forpligtet til at gengælde en gave, siger antropolog Steffen Dalsgaard
- Dyr giver også gaver, men de føler ikke – som mennesker – en spontan trang til og en glæde ved at give, fortæller professor i psykologi Henrik Høgh-Olsen
- I mange religioner opfattes livet som en gave, siger lektor i teologi Bo Holm

vores personlige og sociale identitet i familien og blandt venner, siger Steffen Dalsgaard.

Vi forventer noget til gengæld

Vi ser umiddelbart gaver som noget helt frivilligt og gratis. Men skindet bedrager. Når vi giver en gave, forventer vi at få én tilbage, fortæller Steffen Dalsgaard. Det har antropologer bl.a. fundet ud af ved at studere såkaldt "primitive" samfund i Afrika og Stillehavet, hvor gaveudvekslingen er selve den mekanisme, der binder samfundet sammen.

– Den franske etnolog Marcel Mauss har studeret forskellige samfund og identificeret nogle grundlæggende principper for gaveudveksling, som er universelle. Alle steder i verden er du forpligtet til at gengælde en gave. I Vesten taler vi ganske vist om, at gaver er gratis, men i virkeligheden er vi forpligtede til at gengælde gaven, i det mindste med taknemmelighed, siger Steffen Dalsgaard.

Professor i psykologi Henrik Høgh-Olesen er enig. Han understreger videre, at taknemmelighed ikke er nok i det lange løb.

– Hvis jeg inviterer dig hjem at spise, vil jeg forvente, at du på et eller andet tidspunkt gengælder invitationen. Og hvis du ikke gør det, vil det betyde noget for vores relation. Vi er ikke meget nidkære købmænd, og vi kan godt give mange gange uden at få noget tilbage, men alligevel forventer vi, at regnskabet går op på et eller andet tidspunkt, fortæller Henrik Høgh-Olsen.

Dyr giver også gaver

Den reciprocitet (gensidighed, *red.*), der kendetegner den menneskelige gavegivning, finder vi også hos andre arter. En lang række pattedyr udveksler tjenesteydelser reciprok, fortæller Henrik Høgh-Olsen. Spermacet-

hvaler skiftes til at passe hinandens kalve, og vampyrflagermus deler blod med hinanden. Henrik Høgh-Olsen har lavet eksperimenter med chimpanser, der viser, at de også deler med hinanden.

Men er der så slet ikke forskel på mennesker og dyr, hvad gaver angår?

– Meget tyder på, at mennesket er det eneste væsen, som kan opleve glæde ved at give.

Desuden deler vi spontant.

En chimpansé kan sagtens dele, men den gør det først og fremmest, hvis den bliver tigget. Vi deler på eget initiativ – hvis jeg får lyst til en pastil, vil det være mærkeligt ikke at byde dig en. Det ville en chimpansé ikke drømme

” En stor gave bringer mig i gæld til den anden.

Henrik Høgh-Olsen,
Professor i psykologi

om. Det har åbenbart kunnet betale sig for vores art at være meget generøse og delende, siger Henrik Høgh-Olsen.

Mennesker er imidlertid også – i modsætning til dyr – i stand til at give gaver med mere komplekse og udspekulerede hensigter. Gaver kan i det hele taget være en prekær ting at modtage, fordi vi udmærket er klar over de bånd, der knytter sig til gaven. Hvis man får en stor gave af en person, man ikke er interesseret i at have et forhold til, bliver gaven en belastning.

– Hvis vi var simple, primitive væsner eller meget små børn, ville vi bare være glade for en stor gave. Jo større, jo bedre. Men som voksne tænker vi: Hvorfor får jeg den, og hvad forventer giveren af mig? En stor gave bringer mig i gæld til den anden. Samtidig er det svært at sige nej til en gave – det er jo nærmest en krigserklæring, siger Henrik Høgh-Olsen.

Gavens økonomi

Lektor Bo Holm fra Det Teologiske Fakultet er enig med antropologen og psykologen i, at en gave forventer en anden gave tilbage. Han hæfter sig dog ved forholdet mellem forældre og børn, som tilsyneladende er undtagelsen fra denne regel. Børnene giver nemlig ikke, de får bare.

– Gaver til børn ser ud som rene gaver. Forældre tager da taknemmeligt imod deres tegninger og andre symbolske gaver fra børnehaven, men man forventer ikke noget igen. På den måde giver vi egentlig mere end en gave, vi giver også et eksempel. Ved at lære

Foto: Roar Løvås Pasker/AU-foto

børnene at være modtagere – der ikke nødvendigvis skal have noget igen – lærer vi dem at give på samme måde, siger han.

Voksne mennesker forsøger indbyrdes at holde gengældelsesmekanikken i gavegivingen på afstand. Derfor giver man ikke den samme gave tilbage, som man selv lige har fået, for så bliver det en form for økonomi, og så er det ikke gave længere, synes tanken at være.

Men hvad nu, hvis der findes en gave, som ikke ”tager skade” af, at gengældelsesmekanikken og ”økonomien” er tydeligt til stede? Bo Holm mener, at en sådan type gave findes i kærlighedsrelationen.

– I en kærlighedsrelation giver begge parter sig selv, de gør det samtidig, og de må meget gerne kende til det, for det er jo det, der kon-

stituerer relationen og er til gavn for begge.

Hvis det er rigtigt, så findes der her en gave, som ikke ødelægges af en synlig ”økonomi”. Det betyder ikke, at det ikke kan blive til handel, hvis tvivlen pludselig melder sig om, hvorvidt der er en bagtanke. Så kan det hurtigt slå om, siger han.

Livet er en gave

Erfaringerne fra kærlighedsrelationerne kan ifølge Bo Holm overføres til teologien, hvor gavebegrebet har været diskuteret i århundreder. Problemet har netop været, at det antropologiske og det teologiske gavebegreb synes at stå i modsætning til hinanden, idet f.eks. den lutherske tradition lægger vægt på forestillingen om den ”rene” gave.

” Jesus har fødselsdag, men det er os, der får gaverne.

Bamse fra Bamses Billedbog

En anderledes juleaften

Den 24. december samles danske og udenlandske studerende til juleaften hjemme hos studenterpræst Jens Munk. De har alle det tilfælles, at de ikke kan være sammen med deres familier.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

Juleaften og familie er for de fleste to ting, der er ganske uadskillelige. Men for en del studerendes vedkommende er den kombination slet ikke nogen selvfølge. En af dem er Erik Borrits, der har læst teologi på Aarhus Universitet. Han har mistet begge sine forældre og har i de sidste tre år været nødt til at finde alternativer til den traditionelle familie-juleaften.

– Juleaften er en af de aftener, man bare ikke har lyst til at sidde alene. Jeg havde en noget vemodig december måned sidste år,

fordi jeg var meget i tvivl om, hvor jeg skulle fejre jul. Selvom jeg var velkommen hos flere kammerater, kommer man hurtigt til at føle sig udenfor, når man ikke kender familien og deres traditioner, fortæller han.

Et rigtig godt alternativ

En ven fra teologi fortalte Erik Borrits om Studentermenighedens juleaftensarrangement, og han besluttede sig for at give det en chance.

– Jeg blev tvunget til at tænke nyt. Jeg glædede mig rigtig meget til det, og jeg blev bestemt ikke skuffet. Allerede fra starten var det meget uformelt. Ingen kendte hinanden i forvejen, men alle var indstillet på at få en hyggelig aften. Der var en rigtig god stemning, husker han.

Ikke ensomme unge

Hver jul samles mellem 20 og 25 studerende til julemad, julesang og julegaver. I år har studenterpræst Jens Munk inviteret alle mand hjem til sig selv.

– Vi prøver at skabe nogle gode rammer og holde fast ved alle de gængse traditioner. Alle bidrager, så vi laver selv maden, pynter op og står for at købe en gave til alle, siger han.

Jens Munk mener, at det er vigtigt med et rum, hvor alle er velkomne og understreger, at

– Megen religion bygger på erfaringen af, at livet er en gave. Men skylder man så ikke Gud at give noget tilbage? Det er den tanke, der præger offerritualer i mange religioner. Martin Luther var derimod meget bevidst om, at mennesket ikke kan give noget tilbage til Gud uden at begynde at betragte det som et handelsforhold. Derfor kan og skal vi ikke give noget tilbage til Gud. Det, vi kan give, skal vi give til andre mennesker, siger Bo Holm.

Men hvorfor giver vi egentlig gaver juleaften? Hvad har smukt indpakkede krimier, larmende legetøj og pikant lingeri med Jesusbarnet at gøre?

– Bamse fra Bamses Billedbog siger teologisk ret præcist, at det er Jesus, der har fødselsdag, men det er os, der får gaverne, siger Bo Holm.

Traditionen med at give gaver juleaften opstod først med den borgerlige jul i løbet af 1800-tallet sammen med en række andre traditioner, bl.a. juletræet. Og nutidens gaveræs ligger ofte langt fra pointen i den kirkelige jul, siger Bo Holm.

– Hvis gavegivingen skal være vellykket, er det den relation, som gaven er tegn på, der er den vigtigste, og dermed troen på den gode intention bag gaven, siger han og tilføjer, at gode gaver derfor altid er forbundet med tro og tillid.

Og hvad siger antropologen egentlig til det julegaveræs, der udspiller sig for vore øjne i denne måned?

– I antropologien er julegavegivingen blevet sammenlignet med et fænomen hos nordvestkystindianerne i USA. De havde en særlig ceremoni, hvor høvdinge konkurrerede om at give gaver til hinanden – den, der kunne give mest, havde den højeste status og havde dermed vundet, siger Steffen Dalsgaard. ■

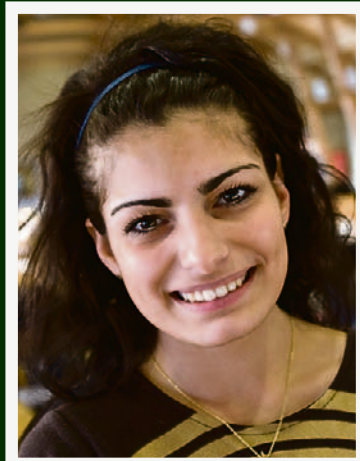
Hvad ønsker du dig i julegave?

Fotos: Lars Kruse/AU-foto

Simon Langkjær, historie

Jeg ønsker mig film, musik og bøger, bl.a. *Det Nordiske Testamente* af Vagn Lundbye. Jeg kan bedst lide gaver, man kan bruge i lang tid fremover, frem for mere flygtige gaver som penge eller tøj.

Anne Marie Pedersen, arabisk og islamstudier

Jeg ønsker mig bl.a. studiebøger. Men med hensyn til gaver er jeg nem at please. Jeg bliver glad for alt! Min familie har dog netop indført den regel, at man kun får gaver, hvis man er under 18 år. Det er jeg ret træt af.

Jan Noe Bielack, lønbehandler

Jeg ønsker mig bl.a. en Accuboremaskine! Jeg elsker at modtage og give gaver, det hører julen til. Jeg vil dog helst have ønskesedler fra folk, for så kan de få det, de ønsker sig.

det er helt almindelige studerende, der kommer.

– Der bliver ofte skabt et billede af, at mennesker, der ikke er sammen med deres familie juleaften, er ensomme. Sådan er det langt fra. Mange har masser af venner, men de er jo alle sammen hos *deres* familier, siger han.

Nærvær i fokus

I år er Erik Borrits blevet inviteret hjem til en kammerat juleaften, og det har han valgt at takke ja til. Men han kunne sagtens finde på at deltage i Studentermenighedens juleaften igen.

– Jeg syntes især, det var rart, at det handlede om at være sammen og få en hyggelig aften. Alle fik en gave, men det var ikke det primære, og det var superfedt, siger han.

Ifølge Jens Munk er arrangementets største styrke det fællesskab, der opstår.

– Jeg synes personligt, at det er ganske enestående at holde jul med så mange mennesker fra forskellige samfundslag og verdensdele. Det fællesskab, der opstår sådan en aften, er noget helt specielt, siger han. ■

Hvis du har lyst til at holde en anderledes juleaften, kan du kontakte studenterpræst Jens Munk på 60202640.

På et kirkeloft i Skåne har man fundet denne koniske hue af filtet uld fra forskellige pattedyr. Nissehuen er en ældgammel hovedbeklædning, der kan spores tilbage til Mellermøsten og Grækenland. Det er meget sandsynligt, at både nisser og almindelige mennesker har bragt den til Nordvesteuropa.

Jo, der findes skam **nisser**

Hvis du tror, at nisser er noget overnaturligt vrøvl, tager du fejl – måske. *Campus* har besøgt en ægte nissolog fra Naturhistorisk Museum i Århus, som mener, at vi bør tage nissen ganske alvorligt.

Af Louise Debois

ldn@adm.au.dk

Du har sikkert engang troet på nisser. Selvom det måske er længe siden, kan du nok godt huske det. Men på et eller andet tidspunkt led barnetroen et alvorligt knæk. Måske var det den dag, din mor kom til at tale over sig og afslørede, at det i virkeligheden var hende, der havde fremtryllet gaverne i din pakkekalender. Den dag besluttede du dig for, at nisser ikke eksisterer. At de bare er naiv barnetro. Men du skal ikke være så sikker i din sag ...

En skovtilpasset mennesketype

Museumsinspektør på Naturhistorisk Museum i Århus og nissolog Jan Gruwier Larsen rynker brynene, da jeg spørger ham, om alt det der med nisser ikke bare er noget overnaturligt pjat.

– Der er ikke noget overnaturligt ved nisser, svarer han med en fasthed i stemmen, der afslører, at han tager sagen ganske alvorligt. Jan Gruwier Larsen holder en lille pause, før han fortsætter.

– Faktisk er det svært at afkræfte, at der eksisterer nisser i Danmark ud fra en naturvidenskabelig betragtning, siger han.

Med den konstatering hængende i luften stiller jeg det næste spørgsmål, der trænger sig på: Hvad er nisser egentlig? Også her får jeg et hurtigt og overbevisende svar.

– Nissen er et lille menneske, der lever i skovene, delvist under jorden. Nogle mener, at nisserne stammer fra et gammelt folk af jægere og samlere, der netop levede i skovene og holdt sig meget for sig selv. Det

stemmer meget godt overens med, at nissen er en ekstremt skovtilpasset mennesketype, fortæller han.

Dette skelet er fundet i 1920 under et dræningsarbejde i en mose på Silkeborgengen og tilhører nu Naturhistorisk Museum i Århus. Skelettet er knap en meter højt, og benene er bemærkelsesværdigt korte, ligesom øjenhulerne er store og kæbe-partiet kraftigt. Skelettet kan, ifølge Jan Gruwier Larsen, udmærket stamme fra et delvist skovtilpasset væsen.

Nærmest guerillakrigere

Jeg forholder mig nu stadig en anelse skeptisk. For er der overhovedet nogen, der har set de der nisser? Ud over havenisserne i Føtex, altså. Jan Gruwier Larsens ansigt lyser op ved det spørgsmål.

– Der findes faktisk rigtig mange nisseberetninger, og vi hører stadig om folk, der ser nisser. De fleste nisseberetninger er fra 1800-tallet, og det hænger sammen med, at man på det tidspunkt kun havde et par procent skov tilbage i Danmark. Nisserne søgte tilflugt på gårdene og havde i den periode en del med mennesker at gøre. Men det var ikke altid et lykkeligt bekendtskab, siger Jan Gruwier Larsen med dyb stemme og fanger mine øjne over brillekanten. Jeg aner konturerne af en uhyggelig fortsættelse.

– Nisser kan være godmodige drillepinde, men de har også begået mord og brændt gårde ned. Man skal huske, at nisserne er resterne af et folk, der er blevet nødt til hele tiden at vige. De har af og til grebet til guerillataktik, som man ofte ser det hos undertrykte folkeslag, fortæller han.

Har intet med jul at gøre

– I Indonesien har man fundet 12.000 år gamle fossiler af en mennesketype, der er godt en meter høj. Der er altså intet biologisk til hinder for, at så lille en mennesketype eksisterer. Når vi ikke ser nisser nu om dage, er det dels, fordi de er ekstremt gode til at gemme sig, og dels fordi vi ikke er opmærksomme på dem. Vi ser kun det, vi forventer, siger Jan Gruwier Larsen.

Det lyder ikke, som om de nisser, nissologen snakker om, har meget tilfælles med de nisser, der hidrog til min pakkekalender, da jeg var lille. Jeg spørger ham, hvad nisser egentlig har med julen at gøre.

– I julen har der været meget mad på gårdene, og det er netop den årstid, hvor nisserne skal fedes op til vinteren. Derfor har der altid været en tæt forbindelse mellem nisser og mennesker i julemånederne, uden at nisserne egentlig har noget med julen at gøre. Men efter de er blevet kædet sammen, er nisserne i den grad blevet degenererede. Hvad er egentlig meningen? Vi må jo tage dem alvorligt, fortsætter han.

Konfrontation problematisk

Naturhistorisk Museum har i en periode overvåget et muligt nissebo i Mols Bjerge. Umiddelbart kunne det ligne en rævegrav, fortæller Jan Gruwier Larsen, men den udmærker sig ved ikke at lugte, og det er derfor ikke sandsynligt, at det er en ræv, der har taget bolig i hullet.

– Vi har desværre ikke været så heldige at se nisserne. Vi har overvejet at sætte et kamera derned, men der er mange juri-

diske og integrationsmæssige spørgsmål, man bør overveje, før man følger en sådan undersøgelse til dørs. Skal de have minoritetsrettigheder? Skal nissebørnene i skole? Skal de have reservater? Det politiske klima gør, at vi nok ikke er helt parate til nisserne endnu. Tænk, hvis de har været her længere end os. Hvem er

” Faktisk er det svært at afkræfte, at der eksisterer nisser i Danmark ud fra en naturvidenskabelig betragtning.

Museumsinspektør og nissolog
Jan Gruwier Larsen

så indvandrere? Nej, måske er det bedst ikke at vide for meget, konstaterer Jan Gruwier Larsen med et underfundigt smil.

Nisser på AU

Okay. Hvis nisser virkelig eksisterer, mon så ikke AU har sine helt egne universitetsnisser? Jan Gruwier Larsen tænker sig om et øjeblik.

– Jeg er da overbevist om, at der findes nisser på Aarhus Universitet. Nisser opholder sig der, hvor der er mad. Og så kan jeg forestille mig, at der kan blive en gratis fest ud af det, når man tænker på alle de øl, der står til afkøling om vinteren på kollegiernes terrasser. Så er det jo bare at finde et hjørne, hvor ingen kigger ...

Jan Gruwier Larsen må dog indrømme, at han aldrig har hørt nisseberetninger fra universitetet. Men det tilskrives han nu ikke nissens manglende eksistens:

– Folk her er mere skeptiske og mere overbeviste om deres egne fortræffeligheder end så mange andre steder. Det er ikke her, man får beretninger, fordi folk ganske enkelt ikke får øje på dem, siger han og tilføjer, at vi bør være varsomme med at rydde alt for meget op i denne tid, fordi nissernes største problem i øjeblikket er mangel på passende boliger.

Så hvis du hører puslende lyde fra hjørnet af læsesalen eller kontoret i løbet af december, så se godt efter. Det er nemlig ikke sikkert, det er det alt for store pensum, der er steget dig til hovedet, eller julegavestressen, der har gjort dig paranoid ... ■

DEN FØRSTE NISSEBERETNING

I 1555 skrev Olaus Magnus værket *Historie om de nordiske folk*. Heri findes den første nordiske nisseschildring. Senere følger hundreder af nisseschildringer, historier og øjenvidneberetninger, der kulminerer i 1800-tallet. Nisserne på tegningen fra 1555 har hale og fuglefødder. Senere beskrives de mere realistisk som små mennesker.

Brugerbetaling uden penge på bordet

Man kan godt indføre en brugerbetaling på universiteterne, som er socialt ansvarlig, mener rektor Lauritz B. Holm-Nielsen. Synspunktet bakkes op af professor og tidligere overvismand Torben. M. Andersen.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

– Brugerbetaling vil ikke afholde nogle fra at tage en uddannelse, hvis man indretter et socialt ansvarligt system.

Det mener Aarhus Universitets rektor Lauritz B. Holm-Nielsen, som sammen med en

række økonomer har pustet nyt liv i debatten om, hvorvidt studerende på danske universiteter selv skal betale en del af deres uddannelse.

– Et system med delvis betaling vender ikke nødvendigvis den tunge ende nedad. Tværtimod. For i dag er den halvdel af befolkningen, der ikke får en videregående uddannelse, med til at betale for den halvdel, der får en, siger Lauritz

Holm-Nielsen. Samme holdning har professor Torben M. Andersen fra Institut for Økonomi:

– Det nuværende system er en omvendt Robin Hood, hvor de dårligst stillede betaler uddannelsen for nogle, som efter al sandsynlighed vil komme til at klare sig rigtig godt, siger han.

Lån og stipendier

Både rektoren og professoren peger på et system, hvor ingen studerende skal have penge op af lommen, før de går i gang med en uddannelse.

– Jeg synes, England og Australien har en god model, hvor de, der tager en videregående uddannelse, får et lån, som de efter evne betaler tilbage efter afsluttet uddannelse. Det kan så suppleres med stipendieordninger, så studerende fra bestemte indkomstgrupper

ikke skal betale.

For mig er det afgørende, at vi også i fremtiden har et socialt ansvarligt system, siger Lauritz Holm-Nielsen.

Torben M. Andersen opererer også med en låne-model, som enten

kan afdrages på traditionel vis eller ved at afdraget modsvares af et fradrag i skatten.

– Det har den sidegevinst, at lånet ingen betydning får, hvis man bliver i Danmark. Tager man derimod arbejde i udlandet, får man ikke skattenedslag, så på den måde er systemet en fordel for dem, der i en globaliseret verden vælger at arbejde i Danmark, siger Torben M. Andersen.

10.000 kr. årligt

Men hvornår skal man så begynde at betale for en universitetsuddannelse, og hvor mange penge drejer det sig om?

Torben M. Andersen mener, brugerbetaling først er aktuell på de sidste trin af en lang videregående uddannelse.

– Lægger man betalingen tidligere, er der risiko for, at ikke alle med talentet får en uddannelse, og det vil ikke være fornuftigt. Men undersøgelser har vist, at betydningen af den sociale baggrund forsvinder, når de studerende først er nået til kandidatniveauet og kan se frem til en god indkomst, siger han.

Lauritz B. Holm-Nielsen har ikke lagt sig fast på, hvornår brugerbetalingen skal begynde.

– Det kan være, det først skal være efter en bacheloruddannelse, som nogen har foreslået, men jeg synes, man skal kigge fordomsfrit på det spørgsmål, siger han.

Uden at lægge sig fast på et beløb mener de begge, at den årlige brugerbetaling skal være 7.000-10.000 kr.

– Universiteternes uddannelser er underfinansieret i dag. Skal det hul lukkes, kræver det enten et højere bidrag fra staten eller en kombination af det og brugerbetaling, siger Lauritz Holm-Nielsen.

Integration og konkurrence

For Lauritz B. Holm-Nielsen er brugerbetaling også et spørgsmål om at integrere Danmark fuldt ud i det europæiske uddannelsesmarked.

– For at nå det mål er vi nødt til at have nogenlunde samme vilkår. Det har vi ikke i dag. F.eks. har vi store problemer med at udbyde eliteuddannelser inden for Erasmus Mundus-programmet, fordi vi ikke må opkræve brugerbetaling, og

danske skatteborgere derfor skal betale, for at både danske og andre europæiske studerende kan tage den uddannelse, siger rektor.

Han peger desuden på, at danske universiteter også skal have mulighed for at tage konkurrencen op med de udenlandske universiteter, der med tiden vil udbyde uddannelser i Danmark.

– Nu tror jeg ikke, at de kommer inden for de næste 10 år. Men vi får et problem, hvis de kan lave uddannelser med meget større indtægter end de danske universiteter har mulighed for at få. Men så handler det om at kunne konkurrere både på kvalitet og pris, og for de dygtigste studerende er det typisk kvaliteten, der er afgørende, siger Lauritz Holm-Nielsen.

Bedre uddannelser kan blive en sideeffekt af brugerbetaling, mener Torben M. Andersen.

– Vi ved fra andre lande, at hvis de studerende betaler for en uddannelse, bliver de typisk mere kritiske kunder i butikken. Det kan befordre både studietiden og kvaliteten af uddannelsen. ■

Universiteter har brug for flere indtægtskilder

Brugerbetaling er nødvendig, hvis Danmark vil løfte kvaliteten af universitetsuddannelserne, siger Stephen Heyneman, der er professor i international uddannelsespolitik.

Af Hans Plauborg
hhp@adm.au.dk

Et universitet, der vil opnå eller bevare en førende position i verden, kommer ikke udenom at opkræve brugerbetaling af de studerende. Det mener i hvert fald Stephen Heyneman fra Vanderbilt University i USA.

– For at være konkurrencedygtige på verdensplan må universiteter sørge for at have mange indtægtskilder. Ellers bliver de alt for

sårbare, og brugerbetaling fra de studerende er en vigtig indtægtskilde, siger Stephen Heyneman, der er en af verdens førende forskere inden for international uddannelsespolitik og har forsket i uddannelsesfinansiering.

Stephen Heyneman peger dog på, at brugerbetaling – selv på dyre amerikanske universiteter som Vanderbilt – kun udgør en lille del af budgettet.

– Studerende betaler 35.000 dollars om året for at gå på Vanderbilt, men brugerbetalin-

gen udgør under 10 procent af universitetets budget, bl.a. fordi kun en ud af tre studerende betaler det fulde beløb. To tredjedele får økonomisk støtte fra universitetet, og universitetet er derfor garant for en omfordeling fra rig til fattig, siger Stephen Heyneman.

Få betaler det hele selv

Kritik af brugerbetaling på universiteterne handler ofte om, at det vil skabe mere social ulighed. At uddannelse vil handle om, hvem der har råd til det. Stephen Heyneman mener ikke, at argumentet holder.

– At der er brugerbetaling siger intet om, hvordan brugerbetalingen finansieres. I USA betaler de studerende *up front*, men ikke nødvendigvis af egen lomme. Som sagt får to tredjedele af de studerende på mit universitet helt eller delvist betalt deres gebyr af universi-

tetet. Andre søger og får legater og stipendier fra staten, delstaten, lokale regeringer, private fonde osv. De fleste må arbejde ved siden af for at finansiere deres studier, og nogle få er

” Brugerbetaling behøver ikke udelukke nogen fra at tage en uddannelse.

Professor Stephen Heynemann,
Vanderbilt University

heldige at have velhavende forældre, der kan betale det hele. Brugerbetaling *behøver* ikke udelukke nogen fra at tage en uddannelse, hvis man skruer et godt system sammen, siger Stephen Heyneman. ■

KORT OM NAVNE

Ph.d.-graden

SUN
Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt følgende ph.d.-graden i medicin:

Cand.med. **Jesper Martin Jørgensen Mehlsen** for afhandlingen "Optimizing the examination interval during screening for diabetic retinopathy".

Cand.med. **Hanne Birke Sørensen** for afhandlingen "Ischemia in intestinal segments monitored by microdialysis – clinically and in a new experimental model".

Gang Chen, MD for afhandlingen "The neuro-protective effect of -melanocyte stimulating hormone in ischemic rat brain".

Cand.med.vet. **Mette Søgaard** for afhandlingen "Diagnosis and prognosis of patients with community-acquired bacteremia".

Cand.scient. **Christian Kanstrup Holm** for afhandlingen "Selected Toll-like Receptors induce IL-21 synthesis by CD4+ T cells".

Det Sundhedsvidenskabelige Fakultets Akademiske Råd har tildelt cand.cur. **Annelise Norlyk** ph.d.-graden i sygepleje for afhandlingen "After colonic surgery. A phenomenological study of participating in a fast-track programme".

SAM
Det Akademiske Råd har den 5. oktober 2009 tildelt **Mathias Kamp Lasgaard** ph.d.-graden i Psykologi på grundlag af afhandlingen "Loneliness in Adolescence: Conceptualization, Methodology, and Empirical Evidence".

Det Akademiske Råd har den 10. november 2009 tildelt **Carsten Jensen** ph.d.-graden i Statskundskab på grundlag af afhandlingen "The Politics of Welfare Services".

NAT
Oversigt over de i perioden 18.6.-2009 – 17.11.2009 tildelte ph.d.-grader

Cand.scient. **Camilla Andersen** for afhandlingen "Bacterial Translation Initiation Factor IF2 Studies on the N-terminal & Q Polymerase Complex".

Cand.scient. **Kasper Røjkjær Andersen** for afhandlingen: "Structural basis for mRNA turnover in bacteria and eukaryotes".

Cand.scient. **Casper Stoubæk Andersen** for afhandlingen "Synthesis and Assembly of Oligo(Phenylene Ethylene) Based Modules".

Cand.scient. **Søren Bertelsen** for afhandlingen "Aldehydes in Aminocatalysis.

Cand.scient. **Ole Eggers Bjælde** for afhandlingen "The Dark Universe".

Cand.scient. **Søren Kjærgaard Boldsen** for afhandlingen "Improved Homology Stability of the Mapping Class Group".

Cand.scient. **Martin Brehmholm** for afhandlingen "In situ X-ray scattering studies of nanoparticles in supercritical water".

Cand.scient. **Ulrik Dalgas** "Physical Exercise and Multiple Sclerosis – effects of progressive resistance training".

Cand.scient. **Mia Hauge Dollerup** for afhandlingen "Equivariant K-Theory and Cohomology of the Free Loop Space of a Projective Space".

Cand.scient. **Søren Faurby** for afhandlingen: "Geographic Variation in Invertebrates – From Tardigrades to Horseshoe Crabs".

PH.D. LISTEN FORTSÆTTER PÅ NÆSTE SIDE ➡

Nyt projekt skal lukke et

Dansk og tysk kultur er tæt forbundet. Nu skal germanisten Søren Fauth lede et stort forskningsprojekt, som vil kortlægge åndslivets veje mellem Skandinavien og Tyskland.

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

– Så meget taler jeg ellers ikke, kommer det pludselig næsten undskyldende fra Søren Fauth midt i hans engagerede oprulning af perspektiverne i det forskningsprojekt, som han i de næste tre år står i spidsen for.

Og den 38-årige lektor ved Tysk har høje ambitioner med projektet, som han betegner som en indledende manøvre til et mere omfattende samarbejde mellem flere fag. Hans mål er at vise, hvor tæt dansk og tysk kultur gennem tiden er vokset sammen, og hvad kulturudveksling på tværs af landegrænser overhovedet betyder.

– Der er et kæmpehul i den forskning, som har potentiale til et

omfattende internationalt samarbejde, siger han om projektet, som Forskningsrådet for Kultur og Kommunikation for nylig gav 7,6 millioner kr. til. For de penge skal Søren Hauth og fire andre forskere kortlægge udvekslingen mellem tysk og skandinavisk litteratur og kultur omkring år 1900. Selv vil han også

have et sideblik på den betydning, tysk filosofi, kunst og litteratur har i dagens Danmark.

– Undergrunden af samtidige litteratur i Danmark er massivt påvirket af både den moderne og den kanoniserede tyske litteratur, og tysk kultur spiller her og nu en afgørende rolle, siger Søren Fauth, der ved siden af sin forskning har oversat moderne tysk dramatik og Thomas Bernhards roman *Undergænger*.

Overset tænker

Gennem flere år er det dog den tyske filosof Schopenhauer, der har stået centralt i Søren Fausts forskning, og især Schopenhauers betydning for forfatteren

Wilhelm Raabe, der var en af randfigurerne i den tyske realismelitteratur. Det indbragte

ham som 34-årig en doktorgrad i 2006 og gjorde ham til en anerkendt realisme-forsker i Tyskland, hvor hans disputats blev betegnet som et banebrydende og uomgængeligt værk. Året før disputatsen udkom hans kommenterede oversættelse af Schopenhauers hovedværk *Verden som vilje og forestilling*.

” Det er helt vildt, hvad tyske professorer kan præstere.

Lektor Søren Fauth, Afdeling for Tysk

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

Hvad er det bedste ved dit arbejde?

Der er heldigvis mange ting. Én af dem er selvfølgelig indholdet og det, som kommer forbi min pind. Det er fedt at have et job, hvor man er i kontakt med mange forskellige mennesker, og det er jeg velsignet med i mit job. Desuden er der rum til at komme med nye ideer og tiltag, selvom det naturligvis ikke er alle, der bliver til noget. Men pointen er, at der ikke er så meget "nej-hat" og "det kan vi ikke, for vi plejer ...". Det giver en frihed og en gejst, som betyder, at man ikke kører fast i systemer. Det forventes, at man tænker innovativt.

Hvad er din bedste faglige oplevelse det seneste år?

Hmmmm. Der er igen mange. Jeg synes, jeg er beriget med et job, hvor jeg føler, jeg lærer noget nyt rigtig ofte. Fra mit job som HR-konsulent i ASB's HR-afdeling, (som jeg har orlov fra frem til 31. december 2010, mens jeg

varetager en tidsbegrænset stilling i Karrierecenteret), vil jeg dog fremhæve arbejdet med lokalaftalerne for AC'erne, der er ansat i administrationen. Jeg lærte virkelig noget af den arbejdsproces og synes, aftalen blev rigtig god, bl.a. fordi der var nogle gode diskussioner mellem parterne, og den kom til at indeholde elementer som Code of Conduct, der kort fortalt er et kodeks for et anerkendende arbejdsmiljø. At arbejde sammen med mennesker med forskellige "hatte" om den slags aftaler synes jeg giver en masse forskellige vinkler på samme sag. Den slags arbejde giver mening, fordi det (forhåbentlig) rykker noget for nogen.

Og den bedste sociale oplevelse på arbejdspladsen det seneste år?

Den daglige frokost, hvor vi mødes på kryds og tværs af arbejdsopgaver og afdelinger og får sludret både fagligt og privat. Det er vigtigt at bakke op om den halve time væk fra pinden – også selvom man har travlt og bare kan sluge sin klap-sammen foran computeren. Og årsfesten i maj var et fantastisk

– Jeg oversatte ham i min ungdoms vrede over, at fagfilosoffer og dansk åndsliv i det hele taget tilsyneladende havde overset en tænker, som har spillet en stor rolle for europæisk åndsliv som sådan, siger Søren Fauth om sit forhold til den tyske filosof. Han mener Schopenhauer helt unuanceret er udpeget som den store pessimist i filosofihistorien.

– Jeg synes, han har en meget sandsynlig udlægning af den menneskelige eksistens som en krigsskueplads, der er lutret for enhver form for illusion om, hvad livet handler om, og hvordan vi behandler hinanden. Og så beundrer jeg hans evne til at punktere menneskets selvforskønnende udlægninger af sig selv og hinanden, siger Søren Fauth, der i starten af 2010 udgiver en dansk introduktion til den tyske filosof.

Europæisk interesse

Netop Schopenhauers indflydelse på dansk, norsk og svensk åndsliv bliver et af temaerne i det kommende forskningsprojekt, hvor hans elev Nietzsche og den i dag næsten glemte Eduard von Hartmann også er centrale figurer.

– Deres indflydelse i Skandinavien har fået for lidt opmærksomhed, fortæller Søren Fauth.

Jeg husker at fløjte en

Af Helge Hollesen
hho@adm.au.dk

arrangement med sol og glade mennesker.

Hvornår har du sidst grinet igennem på arbejde?

Det gør jeg faktisk hver dag. Og hvis der går nogle dage, hvor der ikke bliver smilet eller grinet, overvejer jeg hvorfor. Det er mere vigtigt, end man tror. Jeg er sikker på, at man bliver ulykkelig, hvis man ikke griner (næsten) hver dag. Jeg husker også at fløjte mindst én gang om dagen – det giver energi. Og man bliver overrasket over den lette lyd, der kan komme ud af ens eget hårdttænkende hoved.

Hvor mange timer bruger du på dit arbejde hver uge, og hvordan får du arbejde og fritid til at hænge sammen?

Jeg arbejder for meget, men jeg er i en fase i mit liv, hvor det er o.k. Jeg har ikke børn og har faktisk lyst til at sætte strøm til mit arbejdsliv. Desuden har jeg været heldig at have en masse spændende opgaver, hvor jeg ikke har haft noget imod at arbejde med det

stort hul i forskningen

Og det bringer os tilbage til projektets internationale potentiale. De tre filosoffer havde nemlig afgørende betydning for europæisk litteratur omkring 1900, hvor forfattere som Strindberg, Ibsen, Herman Bang, I.P. Jacobsen og Bjørnson stod stærkt i et europæisk perspektiv.

– Derfor vil en afdækning af deres indflydelse i Skandinavien også have interesse i resten af Europa, påpeger Søren Fauth. Han har planlagt at udgive tre tysksprogede antologier i forbindelse med projektet. Selv publicerer han næsten udelukkende på tysk.

– Det er nødvendigt, hvis jeg vil gøre mig gældende internationalt, og på mit forskningsområde finder man det højeste niveau på de største tyske universiteter, siger Søren Fauth som et memento om, at globalisering er andet og mere end et fænomen ikklædt angelsaksiske gevanter.

Tyske kvaliteter

Interessen for tysk tilskriver Søren Fauth til dels sin tyske far, selv om han ikke er vokset op med tysk i barndomshjemmet i Holbæk.

– Men jeg havde tæt kontakt med familie i Tyskland og har tilbragt mange ferier dernede.

På Københavns Universitet fik jeg siden en fantastisk lærer, som tændte det bål, der stadig brænder for litteratur og filosofi, fortæller germanisten, der i løbet af studietiden fik tre scholarstipendiater ved universiteter i München, Kiel og Berlin, og siden fik en Doktorvater i professor Heinrich Detering, der i dag er æresdoktor ved

Alle nytteargumenter taler for, at tysk skal have højere prioritet, men politikerne mangler viljen, og det kan føre til en fatal mangel på indsigt i vores kulturelle ophav, mener Søren Fauth, der her er "skudt" i sit arbejdsværelse i Fredericia.

Det Humanistiske Fakultet. Han har i øvrigt beskæftiget sig med netop kulturudvekslingen mellem Danmark og Tyskland og bl.a. påvist den stærke indflydelse, H.C. Andersen, Herman Bang og Henrik Pontoppidan havde på den store tyske forfatter Thomas Mann.

Ud over det tyske åndsliv finder Søren Fauth også andre kvaliteter hos vores sydlige nabo.

– Jeg anbefaler gerne landet som rejsemål. Selvfølgelig Berlin, men landet byder også på fantastiske naturoplevelser og kulturbyer, som kan give Danmark baghjul på

en lang række parametre. Deres øl ja, men også det tyske køkken, som er lækkert, når det bliver lavet ordentligt. Og så er der højt til loftet. Man holder ikke hinanden nede som herhjemme. Bagsiden er den hakkeorden, der nogle gange er, og som vi danskere hverken kan eller skal forlige os med. Deres ambitionsniveau og grundighed synes jeg også er imponerende. Inden for åndsvidenskaberne arbejder de, så vi tror, det er løgn. Det er helt vildt, hvad tyske professorer kan præstere. ■

gang om dagen

mit AU
I en ny interviewserie sætter *Campus* fokus på livet som medarbejder ved Aarhus Universitet.

mere end 37 timer om ugen. Men! Og det er vigtigt: Man skal ikke skabe forventninger til sig selv om, at det skal være sådan altid. Jeg tror, der vil komme tidspunkter i mit liv, hvor jeg vil arbejde 37 timer, og tidspunkter, hvor det nærmere er 47 timer om ugen. Det vigtige er, at man ikke kommer udmattet og flad hjem, for så er livet jo kun arbejde, og det er ikke meningen. Så glemmer man at bruge sit overskud på alle de andre mennesker i ens liv.

Hvad ville du gerne lave om på din arbejdsplads?

Jeg er glad for, at der er frihed til at tænke ud af boksen – og plads til nye ideer og måder at gøre tingene på. Men det kan blive endnu bedre! Måske endnu mere fleksibilitet i forhold til ens job. Jeg tror, det er sundt at rykke lidt rundt i stolene og få ny viden om den organisation, man arbejder i. F.eks. at man er ansat i den afdeling, hvor man helst vil være – men kan lånes ud til andre afdelingers projekter i det omfang, det er muligt for de daglige opgaver.

Hvad var din drøm om et arbejde, da du var under uddannelse?

Noget med en masse kontakt med kolleger og samarbejdspartnere. Gerne inden for HR, undervisning eller konsulentvirksomhed.

Hvem er dit karrieremæssige forbillede?

Ritt Bjerregaard og Susanne Bjerrehus plus en nuværende kollega, som ganske enkelt er for sej: Hun er fagligt dygtig, husker kollegerne, husker at gå hjem til tiden og passe sit privatliv. Dét synes jeg er sejt.

Hvad ville du kaste dig over, hvis du fik et års betalt frihed?

Først og fremmest en uddannelse, som jeg har haft i kikkerten og drømmer om. Den kan sammenlignes lidt med en coachuddannelse – blot med en masse andre facetter, men som kræver en masse tid og energi. Og så ville jeg simpelthen hygge mig og lære at spille på guitar.

TRINE JUHL SØRENSEN

- 32 år
- Konsulent ved Karrierecentret, Handelshøjskolen (ASB)
- Arbejder bl.a. med at understøtte studerendes karrieremuligheder og rådgive studerende og virksomheder.

KORT OM NAVNE

Ph.d.-graden

NAT (fortsat)

Cand.scient. **Sys Zoffmann Glud** for afhandlingen "In vivo small interfering RNA delivery to lung and brain by nasal administrations".

Cand.scient. **Peter Hald** for afhandlingen "Supercritical synthesis of complex nano materials".

Cand.scient. **Christa Haldrup** for afhandlingen: "Osteoblastic Phosphate Uptake and Role of Phosphate Transporter Pit1 in Osteoblastic Differentiation and Mineralization. Suggestion of a New Role of Pit1 in Early Osteoblastic Differentiation".

Cand.scient. **Anne Ivalu Sander Holm** for afhandlingen "Bare and Solvated DNA and Peptides. Spectroscopy and Mass Spectrometry".

Cand.scient. **Stig Mølgaard Rask Jensen** for afhandlingen "Investigations via FRET on interactions within the FRAi-machinery & Establishing a FRET assay for detection of DSB-repair activity".

Cand.scient. **Mona Christine Robenhagen Jensen** for afhandlingen "Atomic-scale characterization of Al2O3, ZnO and TiO2 surfaces: A scanning probe microscopy study".

Cand.scient. **Susanne Juhler** for afhandlingen "Function and Structure of Air Filter Biofilms".

Cand.scient. **Anders Langfelt Kjeldbjerg** for afhandlingen "Evolutionary and Functional Analysis of Human Endogenous Retrovirus Envelope Genes".

Cand.scient. **Kasper Kjær-Sørensen** for afhandlingen "Zebrafish PAPP-A in vitro and in vivo. Implementation of zebrafish as a model organism and evidence of non-proteolytic activities of an active protease".

Cand.scient. **Signe Koch Klavsén** for afhandlingen "Ecophysiology and inorganic carbon uptake strategies in aquatic plants with emphasis on Crassulacean Acid Metabolism (CAM)".

Cand.scient. **Martin Markvard Knudsen** for afhandlingen "Design and synthesis of organic modules for the formation of self-assembled nanostructures".

Cand.scient. **Katrine Skaarup Larsen** for afhandlingen "Engineering the substrate and inhibitor recognition of coagulation factor VIIIa".

Cand.scient. **Lone Nielsen** for afhandlingen "New Synthetic Methods for Introducing Silicon into Peptides and Alkaloids".

Cand.scient. **Martin Nielsen** for afhandlingen "Some New Organocatalysed Reactions".

Cand.scient. **Janus Dam Nielsen** for afhandlingen "Languages for Secure Multiparty Computation and Towards Strongly Typed Macros".

Cand.scient. **Karsten Østergaard Noe** for afhandlingen "Deformable Image Registration for Use in Radiotherapy".

Cand.scient. **Carmen Lucia De La Torre Salvador** for afhandlingen "Ethnobotany in the Age of Informatics".

Cand.scient. **Nickolass Bitsch Schack** for afhandlingen "Oxygen Diffusion in Wet, Heterogeneous Macromolecular systems: Gels and Cells".

Cand.scient. **Rune Ivan Thorbek** for afhandlingen "Linear Integer Secret Sharing".

Cand.scient. **Martin Thøgersen** for afhandlingen "Universality in Ultra-Cold Few- and Many-Boson Systems".

Verden af i morgen

Tag med på en rejse gennem vedvarende energi, stamceller, hjerneforskning, genteknologi, aldersforskning og nanoteknologi, og hør om, hvordan fremkomsten af nye teknologier påvirker det samfund, vi lever i – i Danmark og resten af verden. Hvor står vi i dag, og hvor er vi på vej hen?

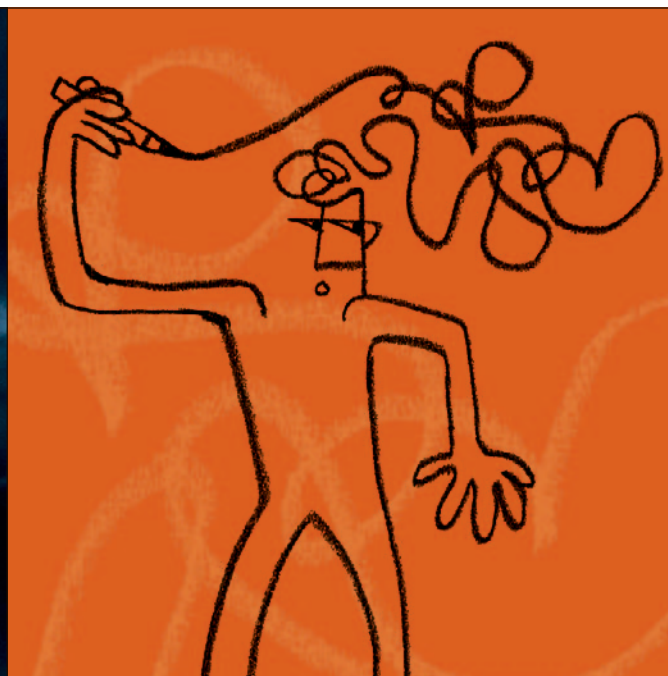
Århus: Start 21/4
Emdrup: Start 13/4

Ledelse og spiritualitet

Coaching, corporate karma, mindfulness og meditation. På mange arbejdspladser bliver medarbejdere mødt med spirituelle tanker og teknikker til at mindske stress, øge den personlige effektivitet og forbedre arbejdsklimaet. Men hvilke følger har det, at åndelige metoder rykker ind i arbejdslivet?

Århus: Start 7/4
Emdrup: Start 13/4
Herning: Start 24/2

Alt hvad du bør vide om samfundet

Hør om, hvordan samfundet ser ud i dag, og hvordan det vil udvikle sig i fremtiden. Få overblik over Danmarks økonomi, velfærdssystem, parlamentariske system, retsvæsen, relationer til omverdenen og meget mere.

Århus: Start 7/4

Få styr på din grammatik

God kommunikation bygger på god grammatik. Når du kender regler og retningslinjer i dansk grammatik, kan du anvende sproget med større sikkerhed, frihed, kreativitet og personlighed. Hør om de almindeligste fejltypes, og få konkrete redskaber til at forbedre dit sprog.

Århus: Start 7/4
Emdrup: Start 13/4

Fremtidens stormagter

Brasilien, Rusland, Indien og Kina kaldes under ét de nye stormagter: BRIK-landene – en ny økonomisk magtfaktor med potentiale til at give USA og de andre gamle vestlige stormagter baghjul. Hvad vil disse stormagter? Hvordan griber de globaliseringen an, og hvilke styrker og svagheder har de?

Århus: Start 10/2
Emdrup: Start 1/2
Herning: Start 3/2

Psykologiske grunddiscipliner

Få indblik i de vigtigste milepæle i den psykologiske forskning, og bliv introduceret til den nyeste viden på området. Foredragene præsenterer de forskellige hovedretninger inden for psykologien som kognitionspsykologi, læringspsykologi, udviklingspsykologi og social- og personlighedspsykologi.

Århus: Start 4/2
Emdrup: Start 15/2

Gratis tilmelding

Glæd dig til foråret 2010, hvor alumner, nuværende og pensionerede medarbejdere fra Aarhus Universitet samt ledsager gratis kan tilmelde sig ét udvalgt hold på Folkeuniversitetet i Herning, Århus, Ebeltoft eller Emdrup (Kbh.).

Der er et begrænset antal pladser, der fordeles efter "først til mølle"-princippet. Derfor tilrådes hurtig tilmelding på www.folkeuniversitetet.au.dk under "Specialaftaler". Ovenfor ses et lille udvalg af forårets mange foredragsrækker.

Folkeuniversitetet

Århus · Emdrup · Herning · Ebeltoft

Universitet for alle, for alvor og fornøjelse

Klimakonference – også på DPU

Under klimatopmødet i København sætter Danmarks Pædagogiske Universitetsskole og Klimasekretariatet ved Aarhus Universitet fokus på, hvordan uddannelse kan blive en del af løsningen på klimakrisen. Det sker med afsæt i resultater og anbefalinger fra tænketanken International Alliance of Leading Education Institutes, hvor DPU har været tovholder. Budskabet herfra er, at uddannelse spiller en helt central rolle i forhold til en bæredygtig udvikling.

– Det bliver ofte glemt, når vi søger at finde løsningen på klimakrisen, men det er uklogt, mener professor Jeppe Læssøe fra DPU, der har været projektleder på forskningsprojektet.

– Selv om uddannelse ikke i sig selv er en trylleformular for, hvordan man løser krisen,

så giver det omvendt ikke mening at arbejde med bæredygtig udvikling uden samtidig at tænke på uddannelse som en nødvendig faktor, siger Jeppe Læssøe.

Bæredygtig udvikling gennem uddannelse er det ene af konferencens temaer, hvor der bl.a. også er indlæg fra undervisningsminister Bertel Haarder. Konferencens andet tema sætter fokus på klimakommunikation mellem eksperter og offentlighed i kampen mod klimaforandringer.

På konferencen deltager også klimaksperten professor Michael Hulme, som har skrevet bogen *Why We Disagree About Climate Change*. I sit indlæg tager han afsæt i uenigheden om, hvordan klimaudfordringer skal håndteres. Netop

den uenighed ser ud til at være den største barrierer for reel handling.

Konferencen "Can Education Change the Climate?" finder sted den 11. december på Danmarks Pædagogiske Universitetsskole. Det er gratis at deltage, men nødvendigt at tilmelde sig via link til konferencen på www.dpu.dk

PATRICIERVILLA ÅRHUS

udlejes fra 15.02.10 til 15.10.10 til virksomhed eller institution

12.000,- pr. mdr.

250 kvm. velholdt, møbleret bolig i Kongsvang indholdende 3 stuer og 4 værelser med alle faciliteter, 3 mdr. depositum, ekskl. forbrug, inkl. rengøring, gartner, kabeltv, internet etc.

Telefon 2089 4410 / jin@minova.as

Jul i gaslygternes skær

Sædvanen tro byder Den Gamle By på denne tid af året på en stemningsmættet rejse tilbage til den uspolerede jul med fortællinger fra julens historie, som i år krydres med en særudstilling om nissens udviklingshistorie fra djævel til den godmodige drillepind. Og som altid i juleperioden er mange huse i Den Gamle By kun oplyst af levende lys.

Juleudstillingen er bygget op af over 30 store og små juletableauer i stuer, køkkener og kamre i Den Gamle Bys historiske huse. Her kan man opleve de danske juleskikkens udvikling fra det fromme julebord anno 1625 over julelegene i 1700-tallet, der overgår en frigjort

nutidsdanskers fantasi. til juletræsju-lens begyndende gaveræs hos cykelsmeden i 1929.

Nisser i alle af-skygninger befolker udstillingen om nissens historie, der krydres med en film om

Historien om julen gemmer på flere overraskelser. Her er det juletræet i Købmændsgården, som prydes af en stork i toppen.

nisser samt julereklamer og dekorationer fra Tatol, der var en af fortidens store butikskæder

På en dramatiseret rundvisning kan man opleve, hvor mørkt mørket var på H.C. Andersens tid. I tusmørkets stille stemning viser en person fra fortiden rundt i Den Gamle By ved lygteskær og fortæller om livet i byen, legender og overtro. **"Lys i mørket" kan opleves frem til den 22. december kl 16.30 og 17.30.**

Og så byder julen i Den Gamle By selvfølgelig på masser af muligheder for at smage på god gammel julesul og julebag bl.a. i 1700tals-værtshuset Winekes kælder i den nyrestaure-rede Møntmestergård

Den gamle jul kan opleves, når man har betalt entréen til Den Gamle By på 100 kr. Studerende betaler halv pris.

296.189 ord, 671 sider, 455 illustrationer ...
2,80 kg om tid, videnskab,
historie og kunst i moderniteten

Netop udkommet

Modernitetens verden

25% rabat til alumner fra Aarhus Universitet

Pressen skrev

OM RENÆSSANCENS VERDEN

"en stor og smuk bog ...
gør forlaget ære"

Søren Hindsholm | Kristeligt Dagblad

"en stor, grundig og flot
gennemillustreret bog ...
utrolig flot værk"

Mette Winge | Politiken

OM OPLYSNINGENS VERDEN

"en prægtig bog om
oplysningstidens bedrifter"

Thomas Bredsdorff | Politiken

"pragtværk"

Frederik Stjernfelt | Weekendavisen

OM ROMANTIKKENS VERDEN

"Akkurat som de to forrige
storværker ... en højst
nuanceret og mangfoldig
fremstilling ...

I denne store flotte bog er
megen indsigt givet"

Georg Metz | Information

*Skrevet af mere end
40 forfattere fra alle
Aarhus Universitets
fagområder*

Pr. bog 375 kr.
(normalpris 498 kr.)
Fri levering

Bøgerne bestilles direkte
på forlaget – opgiv venligst
dimissionsår

Aarhus Universitetsforlag · 89 42 53 70 · unipress@au.dk · www.unipress.dk

BAGSIDEN

Køb dine **julegaver** i AU-butikken

Af Ida Hammerich Nielson

ihn@adm.au.dk

Mangler du julegaveideer? Fortvivl ikke. Der er kommet nye varer i AU-merchandise, som du tilmed snart kan købe i en webshop hjemme fra sofaen.

– Webshoppen bliver på dansk og engelsk, og vi sender til hele verden. Alt tøjet er designet fra bunden til Aarhus Universitet af en designer ved det firma, vi samarbejder med, fortæller kommunikationsmedarbejder Jette Revsgaard, der samtidig afslører, at hendes personlige favorit i webshoppen er en sort og turkis løbetroje.

Webshoppen forventes at være i søen inden jul. Hold øje med situationen på www.au.dk/om/merchandise. Og så er det ellers bare at smække benene op i sofaen og shoppe rundt mellem de mange fristende tilbud, som også vil kunne købes offline ved at møde op i Aarhus Universitets informationscenter fra den 14. december. ■

Til ægtefællen

En hættetrøje kan alle bruge, også din mand. Den neongrønne farve gør den trafiksikker, det femte element gør den stilsikker. Flash din tilknytning til et af de hotteste universiteter i verden.

Sweatshirt m. hætte, model unisex, 70 % bomuld og 30 % polyester. Pris pr. stk. kr. 299,-

Til søster

Hvem siger, at sportstøj kun er til sport? Hvis din søster sætter denne smarte, lilla T-shirt sammen med et pencilskirt, dramatisk makeup og tårnhøje stiletter, er hun klar til en festlig tur i byen. Svedpletter vil blot understrege looket. Den figursyede T-shirt i 100 % bomuld koster kr. 125,-

Til Campus-redaktionen

Af en eller anden grund står alle vores kaffekopper altid i opvaskemaskinen. Vi vil derfor sætte pris på et par eksemplarer af denne elegante kop med smuk indskrift af det femte element, som vi kan forsøge at tyde, mens vi drikker vores kaffe. Pris pr. stk. kr. 60,-

Til mor

Dine forældre har for alvor opdaget internettets lyksaligheder og er begyndt at infiltrere Facebook. Afled deres opmærksomhed med et USB-stik, som de kan lege med en tid. USB-stikket med universitetets nye logo er på tilbud og koster kr. 89,-

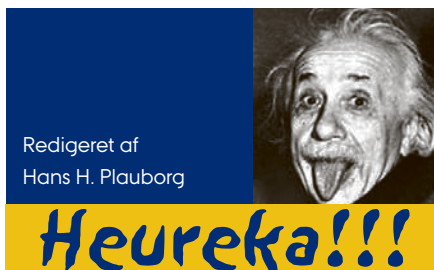
Til dig selv

Klimaet er hot. Signaler din miljøbevidsthed med denne praktiske mulepose og spar plasticposer. Hvis du tager bilen ned til supermarkedet, går ideen dog ligesom af det. Muleposen er lavet af 100 % polyester og har en lækker belægning på indersiden. Pris pr. stk. kr. 25,-

Til farfar

Din farfar taber af og til sine nøgler. Hjælp ham med denne fikse nøglesnor, der tilmed har aftagelig plastlomme til id-kort. Mere senior- og Alzheimers-venligt bliver det ikke! Nøglesnor med plastlomme, pris pr. stk. kr. 15,-

Flagermusenes fornemmelse for fellatio

”What is it like to be a bat?” – hvordan er det at være en flagermus, spurgte filosofen Thomas Nagel i sit berømte essay fra 1974, som alle filosofistuderende har stiftet bekendtskab med.

Hans svar er ultrakort fortalt, at det vil mennesker aldrig kunne vide. Vi støder mod en erkendelsesmæssig grænse. Den grænse er kinesiske forskere netop stødt på i deres undersøgelse af sexlivet blandt frugtflagermus.

I artiklen “Fellatio by Fruit Bats Prolongs Copulation Time” beskriver forskerne det, de selv kalder ”det første observationsstudie af oralsex blandt ikke-homo sapiens”.

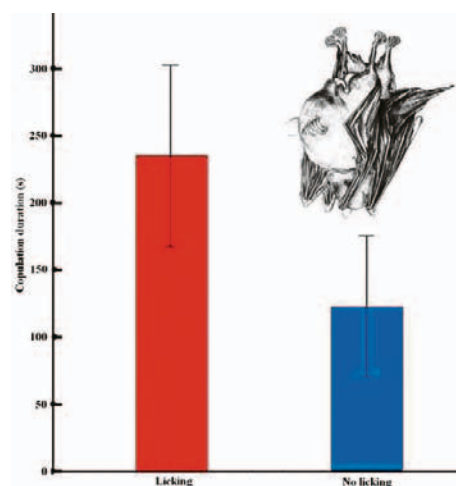
De kinesiske forskere havde indfanget 30 hunner og 30 hanner af arten *Cynopterus sphinx* og placeret dem i 30 bure. I 20 af burene blev der gennemført parring, og i 14 ud af de 20 parringer bøjede hunnen sig frem og slikkede stammen af hannens penis under selve parringen – en avanceret parringsposition, som sexologen Joan Ørting over for videnskab.dk har kaldt ”en hængende spejlvendt halv 69’er”.

Men observationerne standsede ikke her. Kineserne opdagede også, at parringen varede længere, hvis hunnen gav oralsex samtidig. Helt præcis blev den gennemsnitlige parringstid forlænget fra to til fire minutter, hvis hunnen slikkede hannens penis samtidig. Forskerne ob-

serverede desuden, at hannen aldrig trak sin penis ud af vagina, hvis hunnen slikkede samtidig.

De kinesiske forskere overvejer i artiklen, om oralsex stimulerer hannen seksuelt og dermed forlænger hans evne til at holde penis stiv, hvilket i så fald kan forlænge parringstiden. Den forlængede parringstid kan være en fordel for hunnen, fordi det øger hendes chance for at blive befrugtet, formoder de.

Hvordan ekstra seksuel stimulering og forlænget parringstid hænger sammen i flagermuseverdenen, har forskerne dog ikke noget bud på. De erkender også, at de ikke rigtig har noget bud på, hvorfor flagermusene overhovedet har oralsex. Og hvis de spørger Thomas Nagel, vil de heller aldrig finde ud af det, for de vil aldrig kunne vide, hvordan det er at være en flagermus, der får oralsex.

Hanflagermusens seksuelle udholdenhed stiger, hvis han samtidig stimuleres oralt, viser kinesisk forskning. Videodokumentation kan ses på youtube. Søg på *bat fellatio*.